

Luceafărul

Săptăminal editat de Uniunea Scriitorilor din Republica Socialistă România

Proletari din toate țările, uniți-vă!

CENTENAR ARGHEZI

Temeliile veciei

Cu mult înainte de apariția primului sau volum, Tudor Arghezi a început să fie socotit de cunoscătorii drept cel mai mare poet român de după Eminescu. Cărțile pe care scriitorul le-a publicat au confirmat cu prisosință o asemenea judecată și astăzi talentul său se bucură de o largă recunoaștere și reală pretuire din depărtate țări. Personalități literare marcante din diferite țări — Gaston Bachelard, Miguel Angel Asturias, Rafael Alberti, Maria Teresa Leon, Salvatore Quasimodo, între alții — și-au exprimat în termeni cei mai precisi convingerea că poetul român este unul dintre marii lirici ai lumii. Muzel „Tudor Arghezi” de la Mărtisor adăpostește, printre alte exponate, o fotografie a lui Ioșip Broz Tito, cu autograful, oferită de către marele lider „celui mai mare poet european de astăzi”.

Poet al dramelor de constință devastatoare, Tudor Arghezi este căutătorul „Tatălui”, altfel zis al „lucralului în sine”, al „fenomenului original” absolut; implicat și senzualul „esentialul” ultim. În retorica lor, „psalmii” comunică o aspirație sfioasă la totalitate, un refuz al acin-dării, o voință aprigă de autorealizare la nivelul cel mai de sus al posibilităților umane, principial nelimitate. Poetul își vrea mintea liberă, neatârnată, „neingenucheată nici pe pământ”, dar, în același timp, se voiește instalat, în real, în concret. Chemat de înălțimi, suferă când are sentimentul de a se fi dezlipit de geoa. „Tilhar de ceruri”, i este „oame de pământ și lut”, „sete de apele din care n-a băut”. În sferele reci ale spiritualității dezumanizate, „Deamistul” se simte înstrăinat de propria natură, rănit mediului firesc al împlinirii umane, și declinându-și cinstea de a-și avea blidul „invăluit cu stele”, se dorește cobori „în beznă și în putre”, „sănțențuie de slavă”. Dar existența ternă îl decepționează încă și mai mult decât „cerurile reci”, și nu-l decepționează doar; îi provoacă un sentiment al damnării, de o intensitate unică în poezia românească.

Refuzând deopotrivă idealitatea abstractă și materialitatea netransfigurată de spirit, asceza mortificanță și hedonismul frivol, conștiința poetului năzuiește la marea unitate, la sinteza idealului și realului în toate planurile, sufletești și materiale, la „bine, frumos și adevăr”. Indiferent de sfera în care localizează sursa binelui, adevărului și frumuseții, lirica arghezi-iană transmite zăbucumul etern omenească al năzuinței spre ea cu o autenticitate, cu o putere de vizualizare a stărilor sufletești de convertire a ideilor în obsesii, de prefacere a meditației în spectacol, proprii doar creatorilor, de înțila mărmă. Heruvim bolnav, între două nopți, Dubar-nicească, De-a v-ați ascuns, Psalmistul, sîni poeme ce suportă comparație cu principalele capodopere de sursă tragică din literatura lumii, gravele lor acorduri răspunzînd ritmurilor celor mai dramatice pasaje din Divina comedie, din Faust, din Florile răului.

Purtînd în titlu o discretă rezonanță a numelui Cății lui Charles Eguedaire, Les fleurs du mal, avînd prin materialul de inspirație conținutul direct cu unu din ciclurile „florilor” baudelairene (Tableaux parisiens), cea de-a doua culegere a lui Tudor Arghezi, Florile de muzică (1931), a introdus în poezia românească, a dată cu o viziune nouă, un nou stil liric. Narrative unele, altele descriptive, evocatoare sau întrebînd tonul confesiunii so-fite, „florile de muzică” sînt poezii în care liric, epical, dramatic, satiric se întrepînză, își transmit calitățile, dinăstare unor sinteze poetice inedite. Acest volum luminează un mod tragic particular al condiției umane, conferind unui anume fel de „urli” o valoare nu doar estetică — asemenea poemelor lui Baudelaire — ci și una etică. Violentă și elocvent verbală prin-ter-un limbaj frust, neocolind descripția și ex-precia crudă, încorporînd estetic „urli” o viziune aparte, poetul identifică în zonele mor-bidului și descreștinării valori de umanitate, și le conferă atribute artistice. Înălțînd poezia cu mult deasupra realităților pe care le trans-figurează.

Celelalte culegeri apărute în deceniul al pa-trulesc (Versuri de seară, Hore), apoc creațiile de după 1940, amplifică și îmbogățesc im-pozibil universul liric arghezi-an. Inscru noi bi-runțe ale artei cuvîntului.

Nimeni în literatura română n-a luminat sem-nificația muncii plugarului, nobletea oricărei munci constructive. În stihuri atît de vibrante ca alea ale autorului poemelor Testament, Belșug, Dacia, Nimeni n-a consacrat luptei pen-tru dreptate socială, elanurilor și năzuințelor omului liber, Prometeului modern dezilantînt cîntece care să le întrecă pe cele scrise de Tudor Arghezi în timpul celui de-al doilea război mondial și mai ales în anii edificării so-cialiste. Amplu poem Cîntare omului, vibrantă evocare a stadiilor parcurse de umanitate în procesul istoric de autofăurire, este totodată o proclamație a completei dezrobiri materiale și spirituale a omului în fața demurului și demurului umane. În 1967, năpraznică ridicare a fiilor pămîntului apare ca un act justifiat, inevitabil, expresie a minții drepte, înălțată din „durerea noastră crudă și amară”. Solicitat de proble-mele permanente ale omului, autorul Cuvintelor potrivite a fost, dinăstare, cum se vede, cu stătes-voie, și un om al Cății. Opera sa creată de-a lungul a 7 decenii, confruntată în timp cu nu-merose evenimente și mișcări de idei — este saturată de probleme, grea de sensuri. Unind vizul cu fapta, înalta meditație cu atitudinea civică, Tudor Arghezi este poetul prin care s-au roșit întrebări capitale și s-au articulată unele dintre cele mai fascinante fraze alcătuite vre-odată în gram românească. Este făuritorul neintrecu-t de „frumuseți și prețuri noi”, o voce dintre cele mai profunde ale sufletului uman și na-țional.

Dumitru Micu

„Aș cuteza să fac o afirmare de bilanț, fără șovinism. Stadiul atins de literatura noastră permite, după Eminescu, Caragiale, Odobescu, Alecsandri, Bălcescu, Creangă și ceilalți, să se spue că avem o școală literară românească, în stare să dea, plecînd numai de la ea, criteriul experimental complet, pentru orice producție artistică viitoare, fără să mai fie nevoie neapărat, la scriitorii de instrucție literară mijlocie, de cercetarea literaturilor străine. Eminescu e singur un tot și scriitorul încă tinăr se poate fami-liariza cu meșteșugul literar din cele țarice și una de poezii ale lui, studiate cu deamănuntul”.

TUDOR ARGHEZI : Eminescu, Vremea, 1943

JURNAL DE POET

Poetul lucrător

Arghezi a știut din tinerete că omul este ceea ce este prin trudă, că fără trudă nimic nu iese la iveală, că în sudarea frunții strălucesc perlele coroanei înecuniării, lucrarea și privegherea, trudă și agrărea dau măsura deplinății omului, că harul te caută și te află lucrînd precum vîntul se prefăce în foșnet în stejarul desfășurat. Arghezi era zilnic la lucru, uriașă moștenire lăsată în graiul nostru este o izbină a acestui fel de a fi jărănesc și universal, specific omului ancorat în istoria unui neam prin care treptat sesizează trepidăția și armonia cosmosului.

Poemul arghezi-an o pornește încet, ca și în Eminescu, așa cum o ia stejarul din pădure pînă ce într-un firzlu se deschide adriilor și năduhuul a leagăn pe foșnete și ta în stăpînire mărșă; și de la brin în sus, inspre

Ioan Alexandru

Continuare în pag. a 2-a

Pentru căci

În deceniul cinci al creșterii prin anticarietate din București și prin minile unor bibliografi de bună credință cei mai mulți, dar tot cel mai mulți nespecializați și necunoscători între-ale grafologiei, o serie de false și falșificate scrisori și autografe, admirabil imitate, îndoxobi — cele din urmă — pe volume de autori străini ai secolului XX (Valery, Gide, Claudel, Rilke, Morgenstern, Heidegger, d'Annunzio, Croce, Papini), adică din Franta, Germania și Italia, căci spaniolii, americani sau englezii nu se citeau încă decît în foarte mică proporție. Dar și de autori români...

Mă întreb dacă nu cumva și în domeniul plasticilor vor fi existat asemenea falșuri lansate pe piață de lumea bună (în anii războiului de un fel și apoi de alt fel, în cel vreo cîțiva ani ce i-au succedat), lume care începea să scăpata.

Cît mă privește, nu mă atrag tiranic autorafetele (nici să le primesc nici să le dau), la frizer, la fotograf și cînd sînt alții să emit așa ceva, un autograf, considerîndu-mă în genere cu totul impropriu mie, descompletat parcă de o funcțiune a Inteligenței și de încă ceva. Dar... dar pe atunci eram altfel. Molosit poate și de mediu.

Prin ce concurs de împrejurări nu e cazul s-o însir aici, achiziționat de la careva din anticarii amatori și inexperti, care o și falșimentat urgent, ajunsese în posesia unui exemplar din Cuvinte potrivite, cu autograf, interesant autograf către o personalitate politică dintr-o parcă 1920 și 1930, despre care se prin-

Ion Caraion

Continuare în pag. a 7-a

CENACLUL REVISTEI -LUCEAFARUL-

• Luni, 26 mai a.c., ora 17, la Ateneul tinăretului din Aleea Alexandru nr. 15, va avea loc ședința cenacului revistei noastre • Vor citi versuri • Ioan Vintilă Fintîș și Mircea Bărbilă

Uriașa lumină

OMAGIU LUI MARIN PEDA

• Semnează : • Valcu Bugariu • Cezar Ionescu • Marian Popa • Ion Segărceanu • Criștin Livescu • Costin Tuchilă

(în paginile 8-9)

să-și fi privit, pe foaia mărunț ciuruită, cuvintele „Marin Preda”? Nu l-am văzut niciodată (dar cine față de cine poate realiza asta)? pe Marin Preda scriind; îmi rămîne o altă imagine: scriitorul apropiindu-se de doi tineri îndrăgostiți, lumecînd apruște la propriu pe firul propriilor priviri și spunîndu-le „vol doi semănări”. — trei cuvinte simple la faclăra cărora cel doi, un aceeași clipă (și poate pentru totdeauna) se contopiră într-adevăr și semănară. Privire mintuită în cuvinte.

Despre un mare scriitor se spune: li supraviețuiește opera. Desigur, de-sigur așa e. Opera lui Marin Preda stă înfrîntă cu multe din rădăcinile ei în eternitate. Dar cită, cită nevoie am fi avut încă, de omul Marin Preda. Am căsugat un clasă dar am pierdut pe unul din cei mai lucizi, activi și respon-sabili dintre contemporani.

Scriu aceste rânduri și nu-mi vine să cred totuși că Marin Preda nu mai este printre noi. Rememorez epita-ficul ce singur și l-a alcătuit: Cum trăim? Viața poate să se desfășoare într-un profund întinerie sau într-o uriașă lumină. Iar cea mai mare pe-deapsă și cea mai mare durere pentru un om este să fie surprins de moarte, să fie lovit de moarte într-un moment cînd conștiința lui se află în întinerie, cînd își dă seama că nu și-a trăit viața cum trebuie, dar nu mai are timp să trăiască altfel.

O „uriasă lumină” degajă chiar și numai această simplă frază, care-l reprezintă și-l va reprezenta întotdeauna alături de fidel și de profund pe Marin Preda și-n care mereu ne vom căuta și noi pe noi înșine.

Grigore Hagiu

Porțile albastre ale neuitării

Sîi la umbra stejarului doborît multul vor să-și afie răcoarea. Arareori un destin literar a strălucit mai arzător pe firmamentul literaturii române, pentru a se stinge atît de brusc, în plină explozie solară. Marin Preda a murit în culmea gloriei sale. Cu săptămîni în urmă, paginile revistelor literare se consacrau gulerativelor unanime ale cronicilor la „Cel mai iubit dintre mînteni”, pentru ca aceleasi pagini să se continue acum, cernite de litera grevă a necrolor și a evocărilor unui trecut peeceluit, ne care cuseul refuză să-l transforme din „a fi” în „a fost”. Omul avea de gînd să trăiască. Firea lui de țaran cu cifrul cromozomic inscru nu pe un firisor vizibil doar la ultramicroscop, ci pe un cablu de rezis-tență, refuză gîndul morții. O voi do-

Ioan Grigorescu

Continuare în pag. a 11-a

Centenar Argezei

„CARTE FRUMOASĂ, CINSTE CUI TE-A SCRIS“

„Că să înțelegi poezia lui Tudor Argezei trebuie să ai vocația miturilor grozave a viziunilor cosmice.“ (G. CALINESCU)

„nici o di ză să tableți am putea spune, postînd vechea formulă nulla dies sine lineae, în care Pliniu cel Bătrîn încheie exercițiul minimal al lui Apelles, și ea or însemna, în redacția noastră circumstanțiată, alt miracol inepuizabil seve, ce-n fiecare zi dă tot o altă roză, cit și aspirația după cordialul aceste intelectual, de a cărui valoare ne dăm și mai bine seama în zilele cînd, întîmpînd, ne lipsește. Paralel cu marea sa creație literară, ce-l situează pe treapta cea mai de sus a liricii noastre contemporane, d-l Tudor Argezei s-a realizat, cu o strălucire purtînd înăuntru, și în zărilor. Mai mult, sint în opera sa, așa zicînd efermeră, în accepțiunea strict etimologică a cuvîntului, perioade de maximă intensitate, de continui ordiri, de supra-temperatură, cînd asemenea unui alt Bernard Palissy, creatorul ceramicii, s-a trudit și a promovat unele din cele mai artistice smălțuri ale prozei românești, și implicit, ale pamfletului.“ (PERPESCIUS)

„aproape toți prozatorii români pînă la Argezei și, în primul rînd, cel mai de seamă dintre ei, un Creangă, un Caragiale, un Iorga, un Sadoveanu, au fost mari artiști ai stilului arcaic, talente sprînjite de Intuiția vie a limbii vorbite, autori ai unor opere pe care editura noastră este obligată să și le reprezinte acustic, pentru a le învia în tot formecul lor. Nu știu dacă Argezei este cel dințiu, dar, în tot cazul, el este cel mai de seamă scriitor al epocii mai noi, care redactează o proză tăcută pentru a fi citită, nu ascultată, un document strălucit al stilului scripțic. Căci abundența imagistică a unui text cere ochiului să întîrzie asupra lui pentru a a sesiza.“ (TUDOR VIANU)

„Gustul otrăvit și tare“ al versului argezeian

Traducerea versului argezeian, în care expresia, imaginea și limbajul sînt greu de desprins, devin în viziunea lui C. Michael Titu și N.M. Goodchild (Panopticon Press, 1978) o versune adesea complexă, înaltă de diversitate și de transparență ritmică. Refundă eșapantele complexe, tăci, cel din lingvisti au ales drept dominantă claritatea mesajului și, cu bună știință, au renunțat la multe implicații semantice evocate în mod conștient de autorul „Agatelor negre“. Manifest al lucidității, versul său e simțit prin tonurile colorate, crud conteste, prin caracterul voii nesfîrșit și ex-plicit, prin efectele sincope care dau alt înțeles cuvintelor potrivite: „spitele ugoare și blaine / N-au fost și sint pentru mine“. În alături de acestea și în enunțarea / Deprim-am gustul otrăvit și tare“ (Easy temptations and benignant / Have not been and are not for me.).

(My tongue is rough as ash, / Utte stinge, utte siav / Utte mana, utte otravă / Here is bland and here is glory / Here is manna, here is poison). Motivația abundenței subtilității eufonice, experiențele emoționale, imaginile compuse, dar mai ales acel gust al senzorialului ce poate fi ușor detectat în limbajul argezeian, dispar în traducerea engleză, lăstînd, am zice, o aridă, tînd, păstrînd numai viziunea poemului ca spațiu al luptei și sincerității. „Reminiscențele“ sonorităților interioare, ale sugestiilor complexe, se sting în favoarea comunicării directe. Mă văd cînd a Cîntă pîrșă / Sau cînd în prigoană, sutas / Inercă iar cămasă-de-atunci / Ingușă, cu o rană de-atunci / Si ne-așutia / La inima vremii tăcută / Si dacă duc pînă la gaura rătă / Nu știu din ce luntă / Mi-a-lucea, moale, pe stîrge / Aclo se strînge / Tot ce de la sine se-adună.“ (I see once myself sharing the Last Supper / And once a century opposing the others / I try once again the shift of that time / Now fight with the wind of those days / Not known today / And silent upon the heart of that stove / And so would not my hand on the fear / O I know not which battle / Rofit would it slip on the blood / There, all it gathers, / All things which unite by themselves...)

CRONICA LITERARĂ

„Pamflete“ — realitate secundă

„Pamflet“ (Editura „Minerva“, colecția „Arcașii“). În nuanța și cuprînzătoare ei exegeze, Mariana Ionescu face observația revelatoare că la baza acestui proces de literarizare stă procedeul ipotezei narative procedeu ce constă în includerea prin asociație a unei secvențe epice informativ redunțant în cadrul relatării evenimentului înartimant.

„Traducătorii au selectat din „Cuvinte potrivite“, „Flori de mușcal“, „Versuri de seară“, „Mărturisiri“, „Burleni“, „Versuri pestrițe“, și chiar din „Cîntare omului“ și „1907“ — „Polemice“ poeme care propun o anumită sintaxă a lucidității, o reordonare a elementelor simpatice și directe, un anumit radicalism. Versul „Mă uit în mînc ce tîr-o chîtie“ (I look into myself as into a monastic cell) ar putea fi emendat. Reușite, de altfel, sînt viziunile mai ales în transparența structurilor paralingvistice, iar în domeniul metaforic, în imaginiile concrete, aspre, de acură respirație: „Mi-e limba aspră ca de cenușă“

Stu am zice că traducătorii au realizat pentru cititorii occidentali un punct de arsură prin lu-mina magică și ceața acelei țări durabile de lîngă Marea Neagră — ei prin expunerea nădă a ideii, prin obiectivitatea transparență a structurilor, transparență care subliniază în mod satiric modernitatea argezeiană. „Pitorescul sud-est-european“ le este desigur refuzat curioșilor, dar nu datorită pitorescului exterior și nici a celui interior a-nu păstrat urmele lui Argezei.

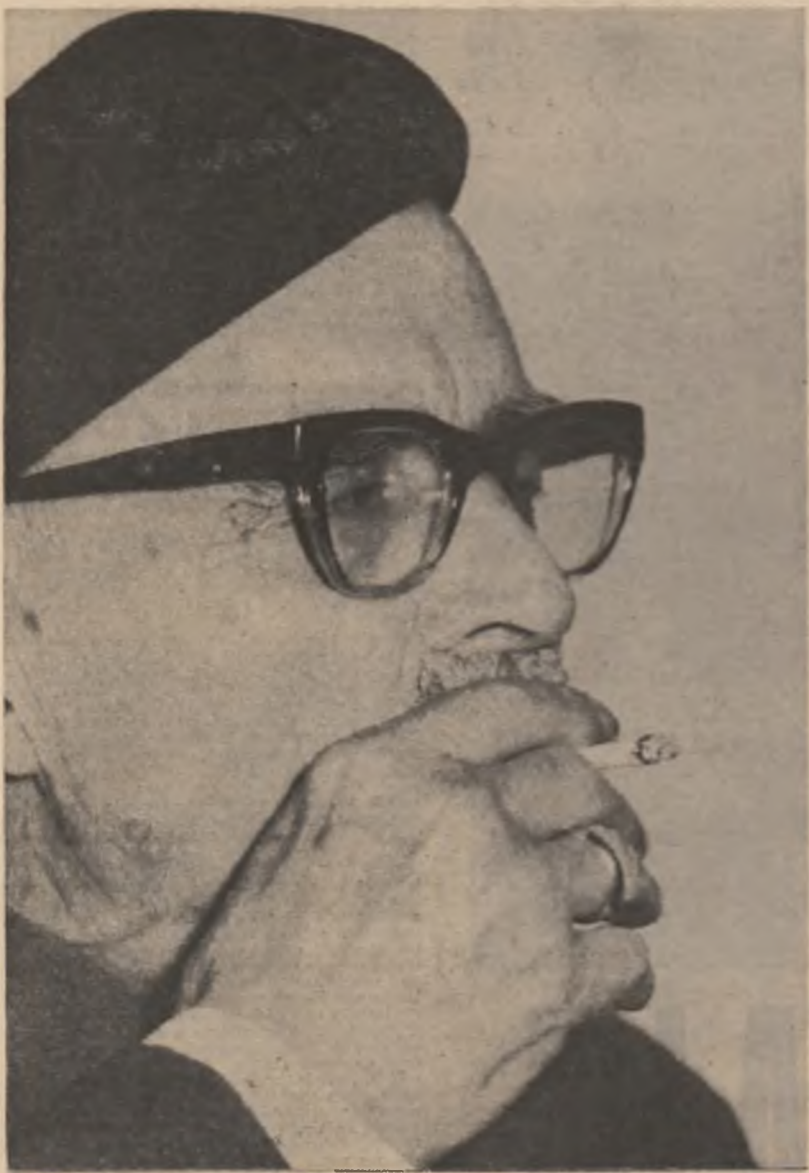
Într-o vreme, în vremea lui Tudor Argezei, se vorbea de o „literatură de seară“... „Cărțile de seară“ este o colecție de cărți care au fost scrise în timpul secolului al XX-lea... Colecția este compusă din două volume: „Cuvinte potrivite“ și „Pamflete“.

„Pamflete“ (Editura „Minerva“, colecția „Arcașii“). În nuanța și cuprînzătoare ei exegeze, Mariana Ionescu face observația revelatoare că la baza acestui proces de literarizare stă procedeul ipotezei narative procedeu ce constă în includerea prin asociație a unei secvențe epice informativ redunțant în cadrul relatării evenimentului înartimant.

Repere critice

S-au scris, pînă astăzi, douăzeci de articole despre autorul Cuvintelor potrivite: Tudor Argezei de Pompiliu Constantinianu, 1940. Introducere la Poezia lui Tudor Argezei de Serban Cioculescu (1961), N. D. Micu, 1966. Balotă, Opera lui Tudor Argezei (1979). Cu excepția lui Blaga, despre care s-au scris 14 cărți, Argezei este cel mai monumental poet român, al veacului nostru, dacă socotim numai cărțile scrise despre el. Nu avem citiți de puțin intenția să propunem lămuriri a acestor cărți, dar, evident, o opinie personală ne putem forma asupra de prim ordin și subiectivității. Părerea noastră, exprimată și în alte împrejurări, este că exegeza lui Serban Cioculescu continuă să rămîna ghidul cel mai convingător pentru poezia scrisă pînă la 1944. Redată în 1971, cartea primește un adăos: După Elberhar, prefața sumară pentru a adăuga personală a lui N. Balotă, ultima aparură, aparținînd unui cercetător erudit și rafinat, ea aparține fără îndoială, în seria celor teorie-cientifice, bogată în sugestii și demonstrații elocvente. Există, în această carte, pagini și capitole de care viitorii exegeți vor fi constrînși să citească, precum comentariile la psalmi, ori la Florile de mușcal, propunînd puncte de vedere inedite, în opoziție cu vechile reflexe.

absolvă de multe erori în raporturile cu Argezei. Și, cu toate acestea, rămîna încă multe datorii ale criticii față de „cel mai mare poet român de după Eminescu“. Ne-ar fi necesară, cred, o carte despre proza argezeiană, necunoscută, una despre pamfletul argezeian, extraordinar, cărți, multe, despre limbajul argezeian, căci genul său artistic a revoluționat limbajul poetic românesc al veacului în care ne aflăm. Ne-ar trebui, fără îndoială, o viață a lui Argezei în înălțimea celei călăuzescene despre Eminescu. Multe, cu așim, încă, multe la stîmă grea. La o recentă sesiune, înțuită la Craiova, citeva comunicări locale mi-au atras atenția asupra unor evenimente și fapte neștiute, descoperite în documente de arhivă ce ar trebui mai mult consultate înainte de a se alcătui eseuri. O comunicare a profesorului Florin Tăgăș, prezentată apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N. M. Condeescu către Editura Fundațiilor, încă din 1923, pledind cu mult text și mult suflete, în necesitatea apariției Cuvintelor potrivite (textul a apărut în cursul în Analele Universității Clujene), dificultățile neobișnute create poetului și intervenția, salutară, a generalului de atunci, al Societății scriitorilor, președintelui scriitor N

Psalm

Îți mulțumesc lehova că mă ții în viață
Că dimineața mi-este dimineață,
Că prinzul mi-este prinz și-odihna mi-e odihnă.
Dar ce-ai făcut cu gândul dintru început.
Nu înțeleg, păcatele mele
Că ai umplut pământul de lichele.
Mă-ntreb să nu fi fost cumva
Omul dinții, Adam al Sfinției Tale, lichea.
Și de asemeni Cain de-a fost în stare
Avind un frate bun să și-l omoare.
Că despre Abel nu am îndoială
Nu avea arc, săgeți, cuțite, spadă
Cind frate-su-și făcuse o grămadă
Că se năvălise intratită
Că da-mprejur cu sabia și bita.
De unde-mi ies atâtea javre și lichele în cale.
Ele se-nchină ție, sint Doamne, ale tale.
Vezi tu de ce de-o vreme încoace
Nu mai te caut și credința-mi tace.
Mi-e silă de cuvintul lichea
Dar el stă pus pe făptura ta.
Afară de Adam ai mai avut un fiu
Și ai lăsat licheaua a-l răstigni de viu.
De nu mai cureți tu pământul bine,
Te părăsesc și nu vreau să mai știu de tine.
Si voi lua-o cind va începe secerișul
În lanurile tale de-a curmezîșul.

Desena
din manuscris
în paginile
3, 4, 5, 6 și 7

DETALII PENTRU UN POSIBIL PORTRET

„Vineri, 13 ianuarie 1939, T. Argezei îi răspunde lui G. Călinescu:

STIMATE DOMNULE CĂLINESCU

Carta D-tale postală datată 9 Ianuarie imi ajunge abia la 13, azi. Am primit primul număr al Jurnalului literar și îți mulțumesc: se prezintă grafic curat și în finută corect. Îi doresc la mulți ani, o urare ce poate fi făcută toată luna lui Ianuarie.

Mai greu imi este să răspund la o întrebare atât de încăpătoare, ca aceea pe care binevoești să mi-o pui în vederea unei -convorbiri-. Are o suită de capete, din care 85 delicate și nu știu de care să apuc și să trag. Nu frumie să știți că în temele generale înțelesurile nu se suprapun și că variază de la minte la minte — și n-are vrea să răspund la un sens necuprins în „Călinescu” „umilto” sau a căruia finețe imi depășește subtilitatea.

Mă întreb însă puțin dacă mi-ai desface chestiunea în subdiviziuni, ca să răspund scolariește, puțind reține de preferință pe cele împăcate cu situația de azi și cu situația mea într-însa. Punctele de vedere se constelează fantezist și se deconstelează...

Un lucru rămîne totuși neschimbat și cristalin, dragostea și prețuirea mea pentru D-ta; cu alte cuvinte... două lucruri.

Al dămălate T. ARGHEZI

Carte postală expediată de T. Argezei, 37 Prelungirea Mărtisor, București (V) Domnului G. Călinescu, Strada Aviator Th. Iliescu 47 Loco (III). Manuscris deținut de G. Călinescu în Arhiva Institutului de Istorie și teorie literară. Inventar 2426.

* * *

Prins Cocô de-o nostalgie,
Neputînd să le mai scrie
Cum făcea, pe îndelete,
Cind vindea prin țirg bilete,
Precum știți, de altă dată, —
Poate-abia să le mai scoată,
Din cutia lăbărtată.
Deși mai îmbătrînit,
Și-a dat ciocul învîrtit
La tocilă și la strung
N-a ieșit cum vreau mai lung,
Rămînid mai mult pe zgîrci
Vine vinerea la bilci.
Haideți șerpi, veniți năpirci,
Babe (tinere) chiluge,
Pofticioase și-n coșciuge,
Și moșnegi cuprinși de toane
Cu magiun și cu bomboane,
Mușterii de-odinoară,
Țineți rîndul ca la moară.
Flașnetarul cuvenit
Vinde aproape gratuit,
Dă biletul pe-o firavă
Semuire de otravă.
Și pe stropul de venin,
Nu vi-l stoarceți chiar deplin,
Prost venin dar n-ai ce-i face,
Că vă-ntunecă și coace.
Shimbînd dulcele-n amar,
Să-l treziți pe flașnetar,
Că seacă ca o lămîie
N-aveți zer să mai rămîie.
Trebuiță-i de voi toți
Prefăcuți, lingăi și hoți,
Cei de-un cat și de doi coti.
Ursitori tōcuți, mișei,
Să dați pricină de condei.

Noapte bună

Iată, soarele e sus
Și flăcăul doame dus
E flăcău de șase ani
Cu obraji dolofani.

Decuseară, maica-n poală
Legănat în pielea goală,
După ce l-a gălat,
L-a culcat întins pe pat.

Pe sub cap cu brațul drept,
Și cu ursul lui pe piept.
Un picior nițel sucit,
Celălalt incolăcit.

A uitat de bună seamă
Cine-i el și cum îl chiamă
Intr-o horă-i joacă-n vis
Ingerii din Paradis

Și-un descintec mototol
Și șoptit îi dă ocol:
„Dormi și nu te deștepta
Cît o stă-n perdeaua ta
Steaua-n cer cu virf de spic.
Dormi ca să te faci voinic!”

Din văzduhuri, o putere
Cu o pensulă cu miere
A venit și-n somn l-a uns
Subt velniță, într-ascuns
Peste pleoape, peste gene.
Mi se pare, sfința lene.

Monotonii

În groapa singurătății arde-o sufletului vatră
Ascultînd în jar pădurea învîtată, moartă-n aur
Simți și vîntul ascuțindu-și aripile-n stînci de piatră
Auzi noaptea dînd tîrcoale vetrii tale vechi de faur.
Și, în hornul ei răsună tropotul făpturii-ntregi.
Poți deosebi-ncolțirea diamantelor mărunte
Și convoaiele-n mișcare-ale molifților pribegi
Îndreptate spre luceferi între rîpă și-ntr-un munte.
Deslipirea unei frunze o cunoaști în clătînarea
Rădăcinilor tîrîie ce-o scobesc și o pătrund
Și primești robît tîrîinii, neclintirii, închinarea
De lumină ale stelelor și celor mai din afund.
Viscolește jarul mare și visează să te soarbă
Cînd prin suflet amintirea trece ca o fată oarbă.
Căutînd cu mina-ntînsă mută ca-ntr-o rugăciune
Clape de pian și orgă pe pîrețe să răsună.

* * *

Trezindu-se ingerul sufletelor din reverie văzu că dimineața
lui nu mai e albastru. Stelele se stînseseră într-o negură mohorîtă
Se lăsase peste farmecele gingașe ale vieții lui, o corină groasă.
Se petrecuse o rîsturnare, o lumină, șecspiriană.
I se păruese sau era?
Unde era ziua? Plecaser?
Un cîmp de crizanteme se legăna cu florile lor negre fără vînt.
Se innegrise și soarele de aur. Ar fi voit să scrie. Pana frîntă căzuse.
Hirtia nu l-a primit: era neagră. A cerut o carte paginile-i erau,
fără slove, negre. Bucuriile poeziei erau opace, entuziasmul i se
pierduse. Mai trăiesc ori am murit? și dacă aș fi murit voi mai învia
vreodată?
Și-a lăsat ingerul mîinile pe orgă. Nu mai suna niciun accent.
Murise și orga. Vioara era spartă, flautul mut. Parcă începuse un
viscol de orchestră. Îi s-a părut. Munseră toate cîntecule de min-
giere. Niște sălcii nebune plecaseră din locul lor, plîngătoare. Apele
bolnave se mai tîrîsc, pe albiile seci. Au murit și izvoarele, Doamne,
Doamne?
Taci corbule lui Poe în țarina noastră să mai mă turburi și tu?
Nu sint destul de turburat.
Nu vrei ingere al sufletelor durute să vii să ațipești pe genu-
chii mei? Negre sint și aripile lui de privighetoare.
Sunase trîmbița morții. Dar în tăcere a sunat aznoapte o trîm-
biță nouă, a vieții reîntinerite.
Se făcuse noapte, grea. Mijesc zonile albe. Se face ziua din
nou. Intînerește ingere al sufletelor noastre și bucură-te în marea ta
intristare.

* * *

În colțul ochiilor ca niște bube caapte
Se-ngroșase-o umbră ca de caș și lapte,
Sugă-ți-o strînsî gîndacii
La pleoapele tale, ca pe putregoiuri răcii.

O să-ți atirne-o mină jos din pat,
Mînjită nespălată cu ce te-ai îndopat.
Cinci șobolani să-ți singere cu zeamă
Buricele de dește cu gustul de pastromă.
Să ți le roadă, tu visînd, la os.
Cînd ploșnița ta ia de sus în jos
Să nu mai ai nici degetul cel gros
Ca să te scarpini, domnule fîlcos.

* * *

Mi-e familia-nzestrată
Cu trei haruri dintr-odată.
E ca o epidemie
Fiecare din noi scrie.
Nu știu cum ne-am molipsit
Însă geniul n-a lipsit.
Dar se pare
Că avem și o chemare
Intr-o artă fiecare.

Cornelia Ștefănescu

Suite de bătrînii mei pe brînci Și care, tînăr, să le urci te-asteaptă, Cartea mea-i, fiule, o treaptă.»

Pentru căci

Urmare din pag. I

ce i se întâmplase. Volumul de Cuvinte potrivite este și cauza — mi-a spus el — pentru care n-a mai avut cîntecul să mă abordeze se volatilizase fără urmă... A sperat să-l găsească, mai speră încă, dar decumdată. Cum ar fi mai putut afla în sine curajul, și doar că însemna la acea carte, să vină să mă privească în ochi? Ei, da... pricina retragerii lui din relația cu mine aceasta și nu alta era. Să-l iert cumva, dacă pot să-l iert. Ori, dacă nu, va suporta oprobriul ce-l merită și prietenia noastră se va sfîrși. Desigur, eu, dacă involuntar (?), din cauza culpei lui și a ghinionului.

Cum să întrecuți o prietenie? mi-am zis. Fusesem, e drept, rănit. Inșă ce-l puteam reproșa, dacă zeii trebuiau nefaste divinitățile care protejau tulburarea își triseră coada unde nu trebuia?

Ne-am revăzut în continuare, deci. Mai rar, dar sigur.

Cînd eram într-un moment de copilărie, înainte de a mă muta în casa părinților, în casa părinților, pe masa-vitrină, cu geam de sticlă, colțuri metalice și incușoare, a unui anticar de suflet pe care mă absteam des? Tocmai exemplarul meu pierdut prin imprumutarea și pierderea apoi de către imprumutător, editura cu autograf interesant către unchiul amicalului meu a Cuvintelor potrivite. Fără nici o tocmeală, bucuros, l-am și cumpărat. Scump.

— Dar, mi-am înghițit să-l desces pe buchini, care v-ați putea aminti măcar vag de cine sînt „recoltat” acolo... opuscul?

— Cum să nu! Vă spun eu cu precizie. Chiar de la cel în a căruia parca încercam să scrie este autograf.

— Nu m-am prins.

— De la domnul...? și am fost cu conștientizarea și năvălirea numelui personalității politice notorii a parca anilor dintre 1928 și 1930.

— Exact, chiar de la domnia sa.

Decis a nu le mai înștrina, am pus acele Cuvinte potrivite la loc sigur și purtam recunoștință intimă și favorabilă ce mă adușese din nou în posesia cărții. Prietenului meu nepot, m-am întors abia ulterior de la un să-mi se oferă o explicație completă, nu i-am destăinut nimic din compoziția și alura epistolară. Nu desigur ca mai înainte — interveniseră interogații, nedumerirea — totuși el continua din timp în timp să mă aștepte, în așteptarea de lauz, discutăm. Rana mea se cam cicatriza. Ne reluaserăm, ce mai! niște rapoarte admisiibile între oameni civilizati. Văsta își urma cursul și legile sale, noi — ce să mai zic? — deasemenea.

Odată mi s-a părut că el mă aștepta înăuntru cu privire îndreptată către celule unde, în spatele cititorilor lexiconice, docteam comoră peripeții povestite. Și în lipsa aparent a oricăruia motiv logic, m-a încercat apăsarea lăuntrică atunci că n-ar fi de totuși exclus ca să bînuie (dar, cum?) că am pîit acolo ceea ce și pîitsem. Impresia fusese, amendabilă, de care m-am și scuturat ugerat: „de ce-ar afîrî-n pustie călătoria noastră?”

Totuși socotul încercării amicitiei descrise (e căzător peste toată și plouă în umbielul impulsurilor noastre „Timpul otrăvit, răzimat de moartea”) se apropia vertiginos. M-am trezit noaptea („măcar să-mi scrieți în scris”) și am vădit de scripștii „reminiscențe” la cîștiguri foarte modeste. Cîștigul plăcut însă, în a-1 face să se ostentase, să vorbească retragi în discretie căpșate ce deșese conștientului adesea, să se simțea apropiat și într-adevăr curios de preocupările lor, vedea desăbîl în apăsările.

Desigur, prin opoziție lor pline de acrități și acruțe, de ratură și rîfîșare, de fridă, colțoare, sare, dilapuri și lăzi, pe postavuri proiectoare, mape, soape și pulberi gemeau și tot soiul de tipărișuri sau hîrtogae care în ochii cititorului specializat părea simplă maculatură inutilă, ce acruță fără îndreptare și rost și spîmîi mai trebuiau altor volume ori publicații, dacă ar fi fost rațional folosite. Îndelung vreme priveam fără indulgență, complet neinteresat, aceste tenacități și maldare de impetivitate — căci înăuntru făcă valoare sau de o valoare paralizantă, pînă cînd odată întîrîndu-l pe anticar ca pe un s-o fi dispensabil el (parafrazez aşezam nu transcriu) de atia balast, cel provocat mi-a servit cu simplitate explicative pozitive sale: „La noi este ca în natură, unde fiecare vîntare s-a făcut pentru o rațiune și există pentru rostul ei, și nu sau nestiut omului. Tot așa, fiecare doză de „balast”. face carte, bună sau rea, și are pînă la urmă cîntarul său, dacă este inteligent și ai răbdare să-l aștepti. Noi anticarii, nu dușem tral imbeluzat, înă, dacă ar trebui să ne scriem pînă doar din difuzarea marilor autori și a editurilor epuizate sau raritate, apoi n-am avea totdeauna după ce beș ap. Multul se încroposește înec-înec, așa să stii, din bănușul neajutului. Bine este firește, ca anul să nu cîștiasă — înă nu așa înțelmuș, asta vine cu timpul, după ce cîștiasă destul și ai ajuns a te pricepe să alegi — deci cîștiasă bine. Totuși nu-l rău sau foarte rău sau cel mai rău nici numai să cîștiasă. Căci după vreme și vreme îndelungă, dacă nu i-ai dat nouul (cum în deobște se întâmplă) să descoperi nrea puțin, descoperă așa ceva, niște competenți îndrumători, după îndemnul și gustul format al cărora să te fie, atunci tot reușești, prin asidua lectură, să bagi tu singur de seamă care carte îți place și de care nu-ți place și de ce, să triezi și să mai suti o treaptă, apoi încă una pînă ce perspectiva asupra detaliilor cîștiasă de unde ai pornit urcusul prinde să se complice, să fie mai critică și mai complexă. Cum ai să-ți dai seama personal de un scriitor și o mare, dacă n-ai cunoscut alții mai marșuri, sau de mijloc, care să-l compari? Literatura se poate asemui unei pașigi cu felurite serbi, fiori, bumieni și bălării. Dacă florile n-ar via între serbi și bumieni, ar mai fi la fel de frumoase? Ni s-ar mai părea ele strălucitoare? Tot așa de strălucitoare? Nu ne hrînim doar cu narcise. Fiecare plantă are frumusețea sa, căutăta anume de gîndul și giza ei, care o gustă, o miroase, o bea, o dezmarță cu ochii, o pînă cu simțurile, o pînă, o miroase, o miroase, o miroase. Tot așa, la noi, anticarii. Nu este carte să nu-și aibă epeta sa de cititor, ceasul culcușului ei, clipă în care va spune ceva. Noi ne cam ținem conștia de pe urma „balastului” și a plășii lui Argeș, după ale căru Cuvinte potrivite dv. ai venit la mîntă, săpîntîmîni luni de-a rîndul, iar astăzi pentru a treia oară. Numai că a treia oară, lată, drumul nu v-a mai este în zadar. V-am găsit ceva. Priviți, și spu-neți-mi dacă v-a tenlează?”

Am primit, m-a consternat și cît deșere ten-tate, mi-a trebuit o notă exclamativă unică pe lume, de care încă duc lipsă. Mă situa înrota întronilor, din nou, în fata iarăși a exemplarului voajor din Argeș, care începea să se comporte cu mine („Chemul un inger și veni un drac”) ca un personaj viu și sarcastic.

— Acum pe ce filieră v-a parvenit bizigania din nou?

— Să vă spun? (Această fistică cîștiasă din ochi)

— Dacă nu e o lașă și nu comiteți cine știe ce indiscreții ori păcat...

Ambiguitatea poeziei

Pentru a demonstra iluzia sentimentelor definitive în interpretarea poeziei argeșiene ne vom ocupa asupra unui text, „Privigherea”, analizat ca model polisemic de Sorin Alexandrescu. Interesul doar pentru decodarea unui fragment ales ca exanion de limbaj poetic l-a împins pe exeget dacă nu la o concluzie eronată cel puțin la una parțială. Criticul structuralist a dezvoltat, imotaș intențional, două semnificații ale textului, așa spune, de cea mai evidentă (un muribund ez onate opune morții prin voința de-a trăi), imotivă aparatului metodologic complicat și a unei oarecare disponibilități speculative. (Argeșez, interpretare de... Editura Eminescu). Tocmai deschiderea simbolică, rezonanță mitică este trecută cu vederea. Presupunînd textul cunoscut (a se vedea editia de „Scrieri”) vom trece la analiza propriu-zisă.

Primul vers intră în oarecîntă lexicizată cu titlu. Starea de „privighere” este exprimată dramatic, imperativ, asemînd formulelor magice-oculare inscrite pe frontispiciul templelor și vestind pătrunderea într-un alt spațiu și alt timp, al misterele sacre, prin trecerea pragului. Adomiînd această analogie simbolică și nu o omologie (ceea ce ar fi exagerat) ne întrebăm care este sensul revelației amuzante: „Ceasul e pe-argoneu, ce-aci / Trebuie să te treacă”. Dar, o semnificație și ce influență i se atribuie unul ceas, unul anumit ceas? Făcînd apel la cosmogonia argeșiană, se conturează un scenariu simbolic cunoscut: așteptarea momentului unei alei orivivității cînd divinitățile se va dezvălui. Sau se referă la celălalt pol simbolic, apropierea timpului morții? Decumdată îndici textuali preciză nu există în favoarea uneia sau alteia dintre suozită, ambiguitatea imaginilor fiind desăvîșită. Dar localizarea acestui timp prin conotațiile asociative ar putea duce la o alternativă. Revelația divină este întotdeauna corelată simbolic cu explozia luminii și nu cu atingerea ei: „Poate cam de la toacă / Cam între vecernii și utreni / Cam după amuzul cu mirodeșii”. Dar ascîntitul este și timpul „Cine”, al apariției lui Isus ascîntit la masă. Deci nici semnificația luminii nu tranșează o interpretare definitivă. Într-o noaptea — moarte. Dar trecerea sub voala lunii, astrul mort, primind sensul de „jurizare”, de strecurare și nu de strălucire deplină, benefică, de stea a magilor, oferă acum un reper mai sigur. Prin aceste elemente de simbolie negativă, înțîrșite ipotetice non-revelației. A doua unitate semnificativă a textului reiterează motivul „privigherii” în aceeași poziție de frontispiciu, subliniindu-i încă o dată importanța de natură magico-exorcizantă: „La seama bine / Ceasul o simțună dată vine / Dacă de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destrăma vază, a-1 îndepărta, înseamnă în primul rînd a-1 recunoaște și a-1 numi: „Spune-i ceasului / Și-am auzit arpa de scurmu / Că-1 li de drum / Închii metalelor directă traduce complicități și acum, rezidit al arderii deci al consumării vieții și culcarea cernită a arpei. În mitologia poetică argeșiană (pentru că Argeșii este, ca și Blaga și Eminescu, creatorul unui mitologii personală) morțea și în general răul se ivesc de multe ori pe calea de seară”. Următoarele versuri confirmă emanția malefică a timpului, ceasul rău din mitologia populară. A-1 destr

El ne-a dat Paradisul Pierdut

Categoria de scriitori îi cuprinde și pe cei în stare să redacteze rapid, de pe zi pe alta, texte ingenioase în legătură cu tot felul de lucruri și pe cei care scriu cu repeticie cărți apăsătoare și elementare, văzând în literatură o lăunatică marabilă și, nici vorbă, justificată. Fata de ei, cei care fac realmente literatură apar atât de deseori, încât te gândești că ar trebui să li se găsească un alt nume.

Este o idee pe care mi-a readus-o adesea în minte lectura cărților lui Marin Preda. Intâlnirile cu omul Marin Preda mi-au întărit. Am simțit întotdeauna că așa trebuie să vorbească și să gândească un Scriitor. De fiecare dată mi s-a părut tot mai evidentă existența unui spațiu comun al operei și al omului.

Am cunoscut, din scris și din viu grai, destul scriitori, toți la fel de stimabili. Unii mi-au făcut impresia unor jurnaliști veseli, dezinvoluți, alții mi-au apărut sub chipurile unor afabili oameni de lume; am cunoscut și oameni ai condeiului la care era vizibilă vigoarea, persistența îngrădurii a omului față de familie. Am cunoscut boemi, caiți, administratori, oratori. Toți erau scriitori.

Lui Marin Preda nu i se potrivește nici una dintre aceste subcategorii, după cum nu i se potrivește nici una dintre multe altele care ar putea fi înșirate. El a făcut parte dintr-o puștină cărora se cuvine să fie spus: Scriitorii, despărțindu-i astiel de cei care, onest și interesat, generoși sau meschini, viol sau placizi, au făcut și vor face literatură, fără a fi însemnați de vacanța rădăcinilor în cuvânt. Pentru mine, cel puțin, Marin Preda este Scriitorul, cel care, în ceea ce privește literatura română de azi, reprezintă deplinătatea unei națiuni ale cărei margini devin din ce în ce mai greu de estimat. Cărțile lui mi-au ajutat nu doar să îmi dau mai bine seama de timpul în care trăiesc și de poporul din care fac parte, ci și să simt oamenii care o scriu. Meditând la cărțile lui, am înțeles că literatura nu poate fi altceva decât iubirea de literatură și că fără înțelegerea iubirii pentru cuvântul mântit să exprime adevărul, frazele, paginile și cărțile nu rămân decât zadarnice tinuturi sterile. Într-o scrisoare din perioada războiului, în care vorbește despre literatură a fost o legătură de pașune, nu de calcul, nici de ură. Nu cuvinte meșteșugite, bune pentru atingerea unor scopuri imediate și ci se poate de tangibile: și nici picături de venin, distilate în vorbe mari. Marin Preda nu a scris așa ceva. Mai întâi, el ne-a dat Paradisul Pierdut al Marometilor, iar apoi, cu înverșunare îndreptată de moralist, constată, cu o sinceritate de neînțeles pentru frazele murene, a încercat să priceapă lumea în care a trăit, să-i capteze respirația spre un echilibru la fel de săvârșit cu firea omenească și pe cât a fost cel, pentru totdeauna dispărut, al jărânilor patriarhale din Marometii.

Nu ne-a învățat să trăim. Dar ne-a dat o operă vie, despre care putem să zicem, cu vorba lui Iozelului, că ne-a făcut să presimțim exigența cea mai înaltă.

Voicu Bugariu

Stea, căzînd

La moartea lui MARIN PREDA, 16 mai 1980...

Artistul durează, trînd, a statuie, a statuie de flori, descintată cu cuvinte incise, ca niște pietale în formă de inimă.

De la prima pină la ultima scăpărare de daltă El își trece viața-n lucrare întregind-o, rotunjind-o, șlefuit-o până la starea definitivă de OPERA. Și cînd totuși a gata statuia cu sudoarea încă proaspătă pe frunte, învîlăută-n cuvintele-flori ca într-o jerbă aprinsă, de lauri, capătă — iată — chipul și-asemănarea sa...

Și pe cînd își încurcă semnătura-n statuia-capodoperă ca un semn al victorioasă treceri și-ai eterneli aducerii aminte, sub cenu-mămurii de măt se culțurura, prăbușindu-și, o stea —

Steaua celui mai iubit dintre păminteni...
Ion Segărceanu

Metafora risipirii

Opera lui Marin Preda este cea mai complexă creație literară din literatura română. Este o metaforă a risipirii, a risipirii în artă, în viață, în dragoste, în cunoaștere. Este o metaforă a risipirii în artă, în viață, în dragoste, în cunoaștere.

Opera lui Marin Preda este cea mai complexă creație literară din literatura română. Este o metaforă a risipirii, a risipirii în artă, în viață, în dragoste, în cunoaștere. Este o metaforă a risipirii în artă, în viață, în dragoste, în cunoaștere.

Opera lui Marin Preda este cea mai complexă creație literară din literatura română. Este o metaforă a risipirii, a risipirii în artă, în viață, în dragoste, în cunoaștere. Este o metaforă a risipirii în artă, în viață, în dragoste, în cunoaștere.

Costin Tuchilă

nimic să nu rămîie luminoasă din dîra pe care o lăsam pe pămînt. Și în acest plan Matilda se înfîșoară cu înfrîngerea de profesie... Din această nebulă a mistificării nu scapă nici cuvintele care încep să nu mai aibă sensul lor obișnuit. E demență care invadează totul, distrugînd, scormonind în cele mai ascunse colțuri ale ființei noastre pe unde ne-am adăpostit curatul gînd de iubire și speranță. În felul acesta volumul I al cărții este o descriere minuțioasă a acestei urii crescînde a unei ființe umane pentru o altă ființă umană, ură lucrînd harnic la rușinea armoniei spre care tinde speta umană, la împietirea aceluia „edon” ce poate lega un cuplu într-un fel de puternic precum lătră legă iubirea. E un lucru indecizabil cunoscut că ura prin puterea ei de atracție, de fascinație se învecinează cu iubirea... Da, dar aici această ambivalență pasională produce ceva în plus... Ființa rațională, sub un prim aspect, Matilda, pronunță asupra partenerului o fascinație paralizantă, precum sepiă asupra prăzii... Seara la care Matilda, într-o explozie de ură sparge glasul său atît de armonios lucrat de o mină meșteră coincide cu seara arestării soțului și atunci desigur epoca se numește epoca Matilda.

Dar Matilda e și ea la sfîrșit, e o ființă umană invadată de stăbilitate și dinlăuntru care conlucruie cu cele din afară răzucăzînd subminîndu-i forța ei vitală și atunci se aude acel „bourdonnement fatal” al inconștientului ființei umane...

Cînd reușete să-și înfrîngă acest „bourdonnement”, Matilda devine expresia pură a misterului feminin.

„Cel mai iubit dintre pămînteni” e un roman al cuplului în criză, depășind cu mult demodată soluție a triumfului — Matilda nu e Madame Bovary — pentru că această criză nu e una pur erotică, ci în primul rînd e o criză existențială. Fiecare membru al cuplului poartă cu el o istorie proprie, e împins de o fatalitate către ceva — în general spre distrugere — care nu se poate pune de acord cu istoria, cu destinul celui-alt. Suprăta pe dinlăuntru, alienată în primul rînd sieși, ființa umană nu va putea realiza apropierea de semenul său care-i va rămîne vesnic străin. În sensul acesta Matilda este „une passante”, trecătoare... străină... Lara trecînd prin mulțimea pină la care nu mai ajunge strigătul disperat de moarte al lui Jivago...

Roman al unei perpetue stări conflictuale cu sine și cu lumea, cu istoria, autorul face din personajul principal al romanului, Victor Petrin, un filozof căntător al unei noi religii care se redeva umanității echilibrul pierdut, reține care să aibă ca fundament iubirea — principiu salvator unic... Minte în continuă eferescență a căntător, Victor Petrin e convins că mai întâi trebuie să înțeleagă — subtilul și ridiculul personajului — și atunci încearcă să desfacă mecanismul reacției psihice al celui-alt și ceea ce reușete să găsească pină la urmă nu e decît o încoerentă vecină cu neantul și de aici o vesnică stare de ulăială, de perplexitate care, trebuie să adăugăm, e runyva o trăsătură comună personajelor lui Marin Preda, de la Moromete la Victor Petrin. Poate această trăsătură vine și din aceea că viața personajelor lui Marin Preda nu este o însumare de experiențe ci una de revelații. Personajul nu învață, ci descoperă, mereu uluit, fascinat...

Roman al alienării, autorul mai încearcă deșigur să vadă lîmpede ce-i mină pe oameni cu atîtia ardore să intre într-un fel de oază pină cînd nu se mai zărese unii pe alții.

Singură iubirea mai poate acționa ca o magie, ca o vrajă care îi poate da omului, care-i poate reda, speranța într-o împlinire, gîndul că nu e totuși chiar zadarnic. Pandant al celei dintîi lui iubire, iubirea dintre Suzy și Victor mărturisește puterea acestei fascinații, a acestei magii... Lumina în care femeia evoluează e lumina dragostei, dar e atît de fragilă, vîlul se poate rupe la cea mai mică atîngere, lumina se poate stinge, și bărbatul se întrebă cum am putut să o iubesc, e chiar urîșă și fără haz... Toată această poveste de iubire din volumul III e făcută din aceste lumini care se aprind și se sting urmînd linia complicată a reacțiilor psihice ale personajelor care se pun destul de rar de acord cînd senzația de armonie perfectă. Armonia de o clipă în slujba căreia ne punem toată biata noastră viață și abia realizată dispore pentru ca să luăm totuși de la capăt. E aici locul să observăm că în opera lui Marin Preda personajele feminine sînt în general numai proiectele ale bărbatului, trăiesc numai prin investiția lui, nu au o istorie proprie, nu au consistență decît cînd se află sub ochiul îndrăgostit al bărbatului. Cînd ochiul refuză să le mai privească, ele dispar, devin umbre fără interes. Lipsită de iubire, destinul femeii devine comun și neinteresant.

De data aceasta iubirea primește lovitura de grație nu dinlăuntru, cum se întimplase cu Matilda, ci dinafară. Fatalitatea intruchipată de un bărbat dispoman, primul soț al lui Suzy... Prilej să ne întrebăm odată cu autorul dacă omul este o adevărată supus unei fatalități, unui destin dat și orice ar face nu mai poate scăpa... Fatalitatea istorică, fatalitatea destinului individual, și atunci istoria e făcută dintr-o sumă de asemenea destine implacabile?...

Căprioara, Matilda, Suzy, biete femei intrate pentru o clipă sub raza privirii bărbatului, brusc iluminate, divinități de o clipă, vestale chemate să întreprindă fcut sacru pe care nu-l pot între-

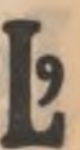
Cezar Ivănescu

miercuri, 21 mai, au avut loc funeraliile scriitorului Marin Preda, vicepreședinte al Uniunii Scriitorilor, director al Editurii „Cartea Românească”, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România, deputat în Marele Adunare Națională, personalitate de prim rang a literaturii noastre. În cursul zilei de marți și în dimineața zilei de miercuri, numeroși bucușteni, cărora li s-a adăugat o mare număr de cetățeni din diferite localități ale țării, au trecut prin fața catedralei să se arde în halul Muzeului literaturii române. Pe un panou înalt și înalt se afla portretul celui dispărut. În fața catedralei, pe a peretă purpurie, se aflau însemnele distincțiilor primite de Marin Preda pentru contribuția sa activă la literatură, pentru contribuția sa marcată la infiorarea culturii românești contemporane. Erau depuse coroane de flori din partea tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președinte al Republicii Socialiste România, din partea Marii Adunări Naționale, Consiliului Cultural și Educației Socialiste, Academiei Republicii Socialiste România, Uniunii Scriitorilor, Comitetului de Cultură și Educație Socialistă al municipiului București, a Editurii „Cartea Românească”, a altor edituri, a unor instituții teatrale, ziare, reviste literare, a comunei Siliștea, județul Teleorman, locul de naștere al scriitorului, din partea unor instituții de învățămînt superior, școli, a unor instituții culturale, a unor personalități din domeniul literaturii, precum și a cititorilor din diferite județe ale țării.

La orele 11.00 a avut loc mitingul de doliu. Au luat parte tovarășii N. Ceaușescu, secretar al C.C. al P.C.R., deputați ai Marii Adunări Naționale, academicieni, reprezentanți ai conducerei Uniunii Scriitorilor, Consiliului Ziaristilor, oameni de artă și cultură, numeroși locuitori ai Capitalei.

Despre personalitatea și opera lui Marin Preda au vorbit Cristea Chelaru, vicepreședinte al Consiliului Cultural și Educației Socialiste, Eugen Jeleabeanu, din partea Academiei Republicii Socialiste România, și George Măcoveșcu, președintele Uniunii Scriitorilor.

În cuvîntul lor, vorbitorii au arătat că viața și creația literară a lui Marin Preda, unul din iluștrii reprezentanți ai scriiturii românești, s-a împlinit indeductibil cu înșiră existența și momente cruciale ale istoriei poporului român în ultima jumătate de veac, identificîndu-se cu năzuințele sale dîntoaceanu, cu aspirațiile sale de libertate și dreptate, cu idealurile sale sociale cele mai înalte. Vorbitorii au subliniat faptul că, prin viațarea excepțională a talentului său, Marin Preda s-a afirmat ca un veridic exponent al universului poporului nostru, al felului de a simți și a gîndi al masei largi, aducînd în literatură noastră lumutul celei mișcări spirituale din adîncuri, voce dolențioasă și imperativelor grave pe fundalul cărora aveau apoi să se schimbe surtule și viața întregii țări. A fost evidențiat, totodată, modul în care evenimentele majore ale istoriei României din perioada contemporană și-au găsit în creația vastă a celui dispărut o reflectare

atelier literar postă redacției

AL. PR.: Semne de progres, de data asta (mal cu seamă, în sens tehnic, al „meseriei”), lucrul mai supraviețuitor, mai strâns, mai bine „câștigat”, („Mline”, „Mulle pășări”, chiar și „Construirea” și „Proze”, „Vine iubirea” și „Discurs” — ultimele două, cu un final „hodoronic”). Bune gânduri și intenții și în cerșoare, care puse în aplicare, nu poate să nu „iasă cu bine”, cum ziceți. Nu, nu ne-ați neșit cu nimic („decit cu serla de plucuri precedente, pline de rebururi”).

D. CERREAS: Sensibile și delicate, aceste poezii-parabole, scrise curat și cu o certă capacitate lirică și reflexivă (mal ales „Frunză”, „Paralele”, „Cunoaștere”). Merită să stăruim. Merită chiar să faceți efortul suprem de a uita tot ce știți despre dv. însă, de a încerca să subminați temeiurile, reale sau iluzorii, ale auto-compatibilității și mai cu seamă greșită părere că drum de întoarcere „nu este” și că nu există decît o clipă, un ceas, un anotimp, în care se poate alege „trenul”. (Adevărul e că alegerea „trenurilor”, pentru drumuri mai lungi sau mai scurte, durează toată viața L.). Așteptăm vești din ce în ce mai bune.

I. DUMITRĂSCU: Citeva pagini mai bune („Justiție”, „Anotimp”, „Imobilitate”) printr-ale căreia conțineați, artificios.

J.-M. VLADISLAV: E vorba, desigur, de niște fragmente, din care însă se poate reconstitui, deocamdată, o unitate, un nucleu epic. Poate și pentru că paginile sînt mai răvășite decît data trecută, mai puțin organizate, scrise oarecum pe apucate, pare-se fără continuitate, fără un plan și o ordine, scrise, din păcate, și mai neglijent, cu mai puțin atenție și preocupare. Într-una, de care vorbim, ar trebui să vă ajute mai mult în acest sens,

al deprinderii meșteșugului narativ, în special, al opțiunii sigure, inspirate, în mulțimea de fapte, întâmplări, indivizi, etc. (deci, adesea, rămîn, în scenă, mai puțin, elemente superflue, paralizante, balast). „Poziția” n-are ore de redacție: îi puteți telefona, obținînd numărul de la secretariat.

M. C.V.: E mult adevăr în scrisoarea dv., dar e vorba de o... Americă descoperită de mult timp. Versurile, câteva frumoase („Pomul”, „Atleia cuvinte”, „Mline”) sînt teribil de frumoase.

M. M.: Există o anumită dispoziție lirică, dar rezultatele stau încă sub semnul începutului, sovăitor, naiv, convențional. Să vedem ce mai urmează.

VASILE DENITIU: Am citit câteva fragmente din volumul dv. manuscris. E limpede că v-ați apucat de o treabă care vă depășește. În toate privințele. N-aveți încă experiența necesară (literară și de viață) pentru o asemenea întreprindere. Paginile încețoșate, în descrieri lungi și dialoguri banale, totul e înecat în verbișuri afectate, neinteresante, plictisitoare. Aveți nevoie de o lungă perioadă de inițiere, de pregătire, în domeniul în care v-ați aventurat. Trebuie să citiți mai mult și să luați aminte la secretele și meșteșugul specific al măiestrilor genului. E bine, pe de altă parte, dacă veți mai scrie, să vă încercați puterile, pentru încetare, în lucrări de mai mică întindere (schize, povestiri etc.).

LIANA IONESCU: Un început destul de bun, dar încă timid și nu lăsat de nesiguritate și stinghă. Dar, în ansamblu, apăsătoare și lipsită de acuratețe expresiei sînt aut. Alte semne de bun augur. Revoluții.

D.R.: Felicitări, să fie un tr-un ceas bun șiplin de consecințe favorabile!

N. AL. VEST: Dintre versuri, mai bune (dar nu grozave) „Iuzianistul”, „Ormul cu înarbec”, „Oragul antic”, „Yorick”. Prețioze, excelente, savante, mai ales „Sport” și „Ventilul” (se pare că aici se află punctul dv. „tare”).

N. Rugină (ceva, în „Maturitate”, „Cind stelele”, „Cuvintele”), Mihaela Milea (ceva, în „Optimism”, „Perpetuum”, „Nottile mării”), A. Anelici (ceva, în „Teama”, „E limbul”, „Doar țarina”), D. B. Minăroiu, Luiza Luceanu, Gabi Gabriel, M. Dumitrescu, Răzvan Florin, Paul Mena, Ionel Spino, Alina R., Napalioiu (versuri și proză), Decebal Alexandru Șerif, Violeta Andreescu, Marian Călinescu, Cristin, G. Caraboa, Mărgărit Stăruța, Aurelia Ștef, George Siderescu, Ionel Gh. Teodorescu, George Făgă, Magul, Magda Căpățînă, G. T. Iulian, Ion Clucă, Dar de sare, I. C. Căciulescu, Das Anina, G. R. Plaga, Fl. Ceausu, L. N. Bahăveanu, Al. D. Fandaru, Vasile Dumitru, Dan Pavel, Albert Tălcăș, Dorel Săvescu, Mihai Costin, G. Sucei-Lage, Ștefania Ispăș, D. Barcea („Pisica”), Iordan Green, Petre Ivanov (manuscris în mare parte inedit), N. Rugină, G. M. Gama, XX, Florina Șirvan, L. E. Mădălina, Lenuta Beldie, Ariel, G. Mihalcea, Gabriela Bănuș, David I. Gheorghe, Popescu Mircea-Monorel, Valeriu Alex. Maria, Șerban Anel, E. Mirela (T. M.), Vasile Oprea, Am. C. Petrică Șerif, Georgeta Rada, Mihaela Mirza, Adrian Păraș, M. Săvescu, Maria Bălanescu, Dumitru Negrea, Dragoș Bogdan, M. Anonescu, V. Bran, Sonia Visarion, Gh. I. Tudose.

N. Rugină (ceva, în „Maturitate”, „Cind stelele”, „Cuvintele”), Mihaela Milea (ceva, în „Optimism”, „Perpetuum”, „Nottile mării”), A. Anelici (ceva, în „Teama”, „E limbul”, „Doar țarina”), D. B. Minăroiu, Luiza Luceanu, Gabi Gabriel, M. Dumitrescu, Răzvan Florin, Paul Mena, Ionel Spino, Alina R., Napalioiu (versuri și proză), Decebal Alexandru Șerif, Violeta Andreescu, Marian Călinescu, Cristin, G. Caraboa, Mărgărit Stăruța, Aurelia Ștef, George Siderescu, Ionel Gh. Teodorescu, George Făgă, Magul, Magda Căpățînă, G. T. Iulian, Ion Clucă, Dar de sare, I. C. Căciulescu, Das Anina, G. R. Plaga, Fl. Ceausu, L. N. Bahăveanu, Al. D. Fandaru, Vasile Dumitru, Dan Pavel, Albert Tălcăș, Dorel Săvescu, Mihai Costin, G. Sucei-Lage, Ștefania Ispăș, D. Barcea („Pisica”), Iordan Green, Petre Ivanov (manuscris în mare parte inedit), N. Rugină, G. M. Gama, XX, Florina Șirvan, L. E. Mădălina, Lenuta Beldie, Ariel, G. Mihalcea, Gabriela Bănuș, David I. Gheorghe, Popescu Mircea-Monorel, Valeriu Alex. Maria, Șerban Anel, E. Mirela (T. M.), Vasile Oprea, Am. C. Petrică Șerif, Georgeta Rada, Mihaela Mirza, Adrian Păraș, M. Săvescu, Maria Bălanescu, Dumitru Negrea, Dragoș Bogdan, M. Anonescu, V. Bran, Sonia Visarion, Gh. I. Tudose.

N. Rugină (ceva, în „Maturitate”, „Cind stelele”, „Cuvintele”), Mihaela Milea (ceva, în „Optimism”, „Perpetuum”, „Nottile mării”), A. Anelici (ceva, în „Teama”, „E limbul”, „Doar țarina”), D. B. Minăroiu, Luiza Luceanu, Gabi Gabriel, M. Dumitrescu, Răzvan Florin, Paul Mena, Ionel Spino, Alina R., Napalioiu (versuri și proză), Decebal Alexandru Șerif, Violeta Andreescu, Marian Călinescu, Cristin, G. Caraboa, Mărgărit Stăruța, Aurelia Ștef, George Siderescu, Ionel Gh. Teodorescu, George Făgă, Magul, Magda Căpățînă, G. T. Iulian, Ion Clucă, Dar de sare, I. C. Căciulescu, Das Anina, G. R. Plaga, Fl. Ceausu, L. N. Bahăveanu, Al. D. Fandaru, Vasile Dumitru, Dan Pavel, Albert Tălcăș, Dorel Săvescu, Mihai Costin, G. Sucei-Lage, Ștefania Ispăș, D. Barcea („Pisica”), Iordan Green, Petre Ivanov (manuscris în mare parte inedit), N. Rugină, G. M. Gama, XX, Florina Șirvan, L. E. Mădălina, Lenuta Beldie, Ariel, G. Mihalcea, Gabriela Bănuș, David I. Gheorghe, Popescu Mircea-Monorel, Valeriu Alex. Maria, Șerban Anel, E. Mirela (T. M.), Vasile Oprea, Am. C. Petrică Șerif, Georgeta Rada, Mihaela Mirza, Adrian Păraș, M. Săvescu, Maria Bălanescu, Dumitru Negrea, Dragoș Bogdan, M. Anonescu, V. Bran, Sonia Visarion, Gh. I. Tudose.

N. Rugină (ceva, în „Maturitate”, „Cind stelele”, „Cuvintele”), Mihaela Milea (ceva, în „Optimism”, „Perpetuum”, „Nottile mării”), A. Anelici (ceva, în „Teama”, „E limbul”, „Doar țarina”), D. B. Minăroiu, Luiza Luceanu, Gabi Gabriel, M. Dumitrescu, Răzvan Florin, Paul Mena, Ionel Spino, Alina R., Napalioiu (versuri și proză), Decebal Alexandru Șerif, Violeta Andreescu, Marian Călinescu, Cristin, G. Caraboa, Mărgărit Stăruța, Aurelia Ștef, George Siderescu, Ionel Gh. Teodorescu, George Făgă, Magul, Magda Căpățînă, G. T. Iulian, Ion Clucă, Dar de sare, I. C. Căciulescu, Das Anina, G. R. Plaga, Fl. Ceausu, L. N. Bahăveanu, Al. D. Fandaru, Vasile Dumitru, Dan Pavel, Albert Tălcăș, Dorel Săvescu, Mihai Costin, G. Sucei-Lage, Ștefania Ispăș, D. Barcea („Pisica”), Iordan Green, Petre Ivanov (manuscris în mare parte inedit), N. Rugină, G. M. Gama, XX, Florina Șirvan, L. E. Mădălina, Lenuta Beldie, Ariel, G. Mihalcea, Gabriela Bănuș, David I. Gheorghe, Popescu Mircea-Monorel, Valeriu Alex. Maria, Șerban Anel, E. Mirela (T. M.), Vasile Oprea, Am. C. Petrică Șerif, Georgeta Rada, Mihaela Mirza, Adrian Păraș, M. Săvescu, Maria Bălanescu, Dumitru Negrea, Dragoș Bogdan, M. Anonescu, V. Bran, Sonia Visarion, Gh. I. Tudose.

Corabia manechinului
fiecare purta
o stea de mare
la butoniera
femeile lor erau
de culoarea isanidel

Yorick
Oase aruncate pe marginea gropii,
moște strine în huse —
toate testele și tibiele
un vremuri apuse,
cînd se rîdea, pe săturate, de regi
și de cardinali betegi
de prințese buhăite,
ce-asteptau diplomații, să se mîndre,
lar Yorick — poetul mîscăroni
de la curtea regală,
rîdea de toți aceștia,
de parăzoli tronului em goșid,
și regie — o alcătuire de oase
trose cu zgirciuri, de fete precucioase.
Un rege de cartof, cu scurpu cu mină,
dominînd, de pe un tron de țarină,
peste un popor de fumici,
iubii de un poet mîscăroni,
pe numele său — cel mare și mic —
„Sămănușul Yorick I”

Deocamdată
Deocamdată, iubitule,
am se pare nepotrivit
să spun că doresc
ca fumul țigării tale
să se încalzească pe balustrada
balconului de la care
te aștept
să mi se încalzească
(precum podoba) pe brațe...
Pentru că deocamdată
nu am un balcon de marmură
care să mențe a fi locul
unei asemenea așteptări.
Pentru că deocamdată
nu am brațe de marmură
care să mențe să-ți înălțuie
gîtul (precum a podoba)

Nei constelații...
Multe păsări se-orăd în lume
Sub povara instinctului lor:
Une-mor cu capul sub aripă,
Altele mor împuscate în zbor.

Geo Dumitrescu
N.R. Manuscrisele nu se înopiază.

Ploaie după datină
Ploaie în lume ploaie și-n sufletul meu
o amăgire ori o speranță? firul
de grîu ne va spune îndată
ploaie cu stropi cîntăreți înflorată
de viersul lor
materia se dilată de peste margini
se scurge din sinele de acum înspre sinele
de altădată

Deocamdată
Deocamdată, iubitule,
am se pare nepotrivit
să spun că doresc
ca fumul țigării tale
să se încalzească pe balustrada
balconului de la care
te aștept
să mi se încalzească
(precum podoba) pe brațe...
Pentru că deocamdată
nu am un balcon de marmură
care să mențe a fi locul
unei asemenea așteptări.
Pentru că deocamdată
nu am brațe de marmură
care să mențe să-ți înălțuie
gîtul (precum a podoba)

Deocamdată
Deocamdată, iubitule,
am se pare nepotrivit
să spun că doresc
ca fumul țigării tale
să se încalzească pe balustrada
balconului de la care
te aștept
să mi se încalzească
(precum podoba) pe brațe...
Pentru că deocamdată
nu am un balcon de marmură
care să mențe a fi locul
unei asemenea așteptări.
Pentru că deocamdată
nu am brațe de marmură
care să mențe să-ți înălțuie
gîtul (precum a podoba)

Deocamdată
Deocamdată, iubitule,
am se pare nepotrivit
să spun că doresc
ca fumul țigării tale
să se încalzească pe balustrada
balconului de la care
te aștept
să mi se încalzească
(precum podoba) pe brațe...
Pentru că deocamdată
nu am un balcon de marmură
care să mențe a fi locul
unei asemenea așteptări.
Pentru că deocamdată
nu am brațe de marmură
care să mențe să-ți înălțuie
gîtul (precum a podoba)

Orașul
Stăm concentrați în mică cușe,
lar patul, dispus să ne facă loc,
Se scaldă și într-o perete,
Nu ocupăm cumva locul poștei.

Deocamdată
Deocamdată, iubitule,
am se pare nepotrivit
să spun că doresc
ca fumul țigării tale
să se încalzească pe balustrada
balconului de la care
te aștept
să mi se încalzească
(precum podoba) pe brațe...
Pentru că deocamdată
nu am un balcon de marmură
care să mențe a fi locul
unei asemenea așteptări.
Pentru că deocamdată
nu am brațe de marmură
care să mențe să-ți înălțuie
gîtul (precum a podoba)

Deocamdată
Deocamdată, iubitule,
am se pare nepotrivit
să spun că doresc
ca fumul țigării tale
să se încalzească pe balustrada
balconului de la care
te aștept
să mi se încalzească
(precum podoba) pe brațe...
Pentru că deocamdată
nu am un balcon de marmură
care să mențe a fi locul
unei asemenea așteptări.
Pentru că deocamdată
nu am brațe de marmură
care să mențe să-ți înălțuie
gîtul (precum a podoba)

Deocamdată
Deocamdată, iubitule,
am se pare nepotrivit
să spun că doresc
ca fumul țigării tale
să se încalzească pe balustrada
balconului de la care
te aștept
să mi se încalzească
(precum podoba) pe brațe...
Pentru că deocamdată
nu am un balcon de marmură
care să mențe a fi locul
unei asemenea așteptări.
Pentru că deocamdată
nu am brațe de marmură
care să mențe să-ți înălțuie
gîtul (precum a podoba)

Deocamdată
Deocamdată, iubitule,
am se pare nepotrivit
să spun că doresc
ca fumul țigării tale
să se încalzească pe balustrada
balconului de la care
te aștept
să mi se încalzească
(precum podoba) pe brațe...
Pentru că deocamdată
nu am un balcon de marmură
care să mențe a fi locul
unei asemenea așteptări.
Pentru că deocamdată
nu am brațe de marmură
care să mențe să-ți înălțuie
gîtul (precum a podoba)

Deocamdată
Deocamdată, iubitule,
am se pare nepotrivit
să spun că doresc
ca fumul țigării tale
să se încalzească pe balustrada
balconului de la care
te aștept
să mi se încalzească
(precum podoba) pe brațe...
Pentru că deocamdată
nu am un balcon de marmură
care să mențe a fi locul
unei asemenea așteptări.
Pentru că deocamdată
nu am brațe de marmură
care să mențe să-ți înălțuie
gîtul (precum a podoba)

Deocamdată
Deocamdată, iubitule,
am se pare nepotrivit
să spun că doresc
ca fumul țigării tale
să se încalzească pe balustrada
balconului de la care
te aștept
să mi se încalzească
(precum podoba) pe brațe...
Pentru că deocamdată
nu am un balcon de marmură
care să mențe a fi locul
unei asemenea așteptări.
Pentru că deocamdată
nu am brațe de marmură
care să mențe să-ți înălțuie
gîtul (precum a podoba)

Deocamdată
Deocamdată, iubitule,
am se pare nepotrivit
să spun că doresc
ca fumul țigării tale
să se încalzească pe balustrada
balconului de la care
te aștept
să mi se încalzească
(precum podoba) pe brațe...
Pentru că deocamdată
nu am un balcon de marmură
care să mențe a fi locul
unei asemenea așteptări.
Pentru că deocamdată
nu am brațe de marmură
care să mențe să-ți înălțuie
gîtul (precum a podoba)

Desene de Robert Drăghici

Porțile albastre ale neuitării

Urmare din pag. 1

de căutări, de incertitudini, de opțiuni febrile și totale, cărora nu tot i-au putut prevedea și calcula nereușirile. Reținînd cu o memorie extraordinară — sprijinită, bănuiesc, pe o ritmicitate satelitară — tot ceea ce alina li s-a părut trecător sau „nesemnificativ”, el a putut constata că, aceste momente „pasagere”, conținute în ele demersul ulterior al filmului și, refuzînd să se considere nedemne de pînă și s-a asumat în mod deliberat și conștient misiunea alinării adevărului și obligatia sincerității totale. Îl văd ca pe un avar, strîngînd în tăiașul dinții din ațelurile gîturărilor — ca argalul din „Trandafirul de aur” al lui Paustovski — pentru a scoate din el, fir cu fir, pulberea de metal cretos din care să-și cizeleze opera. A devenit astfel, pentru cititori, ca și pentru conștient, „cel mai lăsat dintre scriitorii războiului de moarte la jumătatea drumului, tocmai cînd visa mai cu ardore la viitor, cînd își făcea planuri, gîndind să-și vadă cit mai curînd băieții mari și opera „desăvîșită”. De unde convingerea că omul este un gînditor în urmă, în seara premierei filmului „Blestemul pămîntului, blestemul iubirii” am discutat îndelung despre cinematograful și despre planul lui de a face un scriitor din cel mai lăsat dintre pămînteni”. Erau și alții de față, și pot confirma asta. Cel ce își făcea planuri cinematografice știe că are nevoie de timp, elaborarea unui film, și, cu atât mai mult a unui serial, cînd începe să scrie de mîncă. A lăsat filmul, și a încercat să-l alina. Era însă în primul rînd un romanțier. Stă bine că scrierul lui avea în el o extraordinară forță de vizualizare simțea filmului, cu o înălțime de apăsătoare acuitate, demonstrînd o amănunțită înțelegere a limbajului cinematografic. Cea de-a șaptea artă îl fascina, dar nu se vedea un „filmocrat”, neacordînd în creația sa, filmului, decît un loc secundar. Cu cîtva ani în urmă, am încercat împreună o ecranizare a „Intrusului”. S-au făcut trei variante. Ultima pără să-l multumescă, dar n-a dat-o producției. A amînat-o. Se descurcînd greu de roman, cele 90 de minute cinematografice îl ațureau cu un pat al lui Procust, silitor, prea scurt, prea strîmt, prea constrîngător pentru larza lui respirate subiațată de tentația frescă. Și totuși, extraordinara putere de pătrundere a filmului și, prin el, a mesajului artistic — în rîndurile publicului, îl fascina. Două filme turnate în ultimii ani, după scenarii semnate de el au intrunit, pînă în martie 1980, peste trei milioane de spectatori. Miercuri seara în ziua înmormîntării lui, cînd televiziunea a difuzat filmul „Porțile albastre ale orasului”, nimeni nu s-a mai întrebare ce căuta această peliculă în seria filmelor din saptăzîmii consacrat televiziunii. Prin Preda, prin dialogul lui scriitor, prin reștele scenariștilor, pînă de seva vîetii, filmul devinse, brusc, clasic.

Se gînde la un serial din „Cel mai lăsat dintre pămînteni”, 26 sau 52 de episoade, ca o „saga” cinematografică ce i-ar fi cerut cîtiva ani buni de lucru. Pînă la o nouă ediție, revizuit și actualizat, a ultimului său roman, așa cum ne-a obișnuit cu fiecare reditare a cărților sale. Sfîștă după prima confruntare cu cititorii. Nu considera nimic „definitiv”, atîta timp cît trăia. Și avea de sîm să trăiască mult, cu rest și cu spor, ca țărani lui din Gumești, care n-au făcut niciodată în zadar umbră pămîntului. Acum, implecabil, definitivul l-a peștănit opera. Ea ne rămîne. Și ne mai rămîne un om la porțile albastre ale neuitării. O alăturare constîntă. O demonstrație a faptului că nimic nu se uită, un avertisment teribil și răscăltor pentru cei ce, fiind noi în fata retrospectivii, nu pot să-și refuze imaginarea prospectivă. Iar acum, în cazul cînd ne oprim de noi înșine, înțelegem că „primul soc” n-a trecut, ci va continua să se facă îndelung simțit în constiințele noastre, pierderea fiind ireversibilă deoarece, astfel de scriitori se nasc o dată și un singur. Iar unii actiști de talia lui Marin Preda, nimeni nu îl va putea ocupa vreadată locul.

TUDOR ARGHEZI
O SUTA DE ANI
DE LA NASTERE

MANIFESTĂRI OMAGIALE

Academia Republicii Socialiste România, Academia de Științe Sociale și Politice și Uniunea scriitorilor au organizat, marți 23 mai, la Ateneul Român, o adunare omagială dedicată lui Tudor Arghezi, cu prilejul centenarului nasterii marelui poet.

Au participat tovarășii Ilie Rădulescu, secretar al C.C. al P.C.R., Cristea Chelaru, vicepreședintele al Consiliului culturii, scriitor, alți oameni de cultură, un numeros public.

Au luat cuvîntul George Macoveanu, președintele Uniunii scriitorilor, Gheorghe Mihoc, președintele Academiei Republicii Socialiste România, acad. Zoe Dumitrescu-Bușuleaga, acad. Geo Bogza, acad. Șerban Cioculescu, Constantin Ciopraga, Daniela Crăsnaru, Ștefan Augustin Doinas, Mircea Zăcutu. Delegațiile asociațiilor scriitorilor din București, Cluj-Napoca, Iași, Timișoara, Tirgu Mures, Brașov, Sibiu și Craiova au prezentat în texte vibrante omagiul creatorilor contemporani față de marelui înaintaș.

Muzeul literaturii române și-a continuat sînta de manifestări cu prilejul Centenarului nasterii poetului, grupate în jurul zilei aniversare, după cum urmează: miercuri, 21 mai, ora 11, la Muzeul memorial Mărtisor, elevii liceului „Tudor Arghezi” și alii artiști din Capitală și din țară și-au adus omagiul lor lui Tudor Arghezi; Joi, 22 mai, ora 17, în rotunda muzeului din strada Fundației 4, a avut loc vernisajul expoziției omagiale „Tudor Arghezi, gazetar” marcat de amintirile scriitorilor care l-au cunoscut pe poet în ipostaza de publicist: Șerban Cioculescu, Mihai Beniuc, Valicu Răduca, Radu Bogdan, Valeriu Anania, Al. Cerna Rădulescu, D. I. Suceanu.

Muzeul Literaturii Române în colaborare cu Uniunea scriitorilor au organizat ieri, 23 mai, la casa memorială Tudor Arghezi de la Mărtisor, un festival de poezie contemporană, omagîndu-l astfel pe marele poet. Despre însemnătatea și penitența creației argheziene au vorbit Laurențiu Fulga, Edgău Papu, Paul Anghel și Al. Oprea. Au recitat versuri dedicate lui Tudor Arghezi sau versuri din creația acestuia, poezii: Violeta Zamfirescu, Ion Bănuță, Radu Cărneci, Virgil Cărianopol, Nicolae Dragoș, Ion Gheorghe, Ion Horia, Dărie Novăc, Gheorghe Păpău, Ion Segărcescu, Radu Ștefănescu și Mitzura Arghezi. De asemenea, au participat scriitorii Grigore Vieru și F. Vidrașcu. (U.R.S.S.).

La Tirgu Cărbunest au fost decornate marți premisele Festivalului-concurs de creație literar-artistică Tudor Arghezi, organizat de Consiliul de cultură și educație socialistă al județului Gorj. La această manifestare au luat parte creatori din mai mult de 30 de județe ale țării, juriul stabilind următorii laureați: Ion Bogdăroș din Tulcea la poezie, Aurel Antonie din Tirgu Jiu la proză și Ion N. Rădoi din Arcani, Gorj, la teatru. În încheiere a avut loc un recital de versuri din creația argheziiană.

În aceeași zi, a fost prezentat pentru mînerii din bazinul Valea Motruului spectacolul de muzică și versuri „Bună dimineață, primăvară”.

O gîzătoare omagială Tudor Arghezi a avut loc de asemenea la Craiova, unde și-au dat concursul scriitorii din localitate, acteri ai teatrelor lirice și soliști ai Filarmicii „Oltenia”.

Fatum

Lui Tudor Arghezi

Încercat cu saci de-odindă
Așteaptă orbul la pîndă —
Gîndul căsătoriei:
Ai simți ghearele lui?
Cine-i va dormi aproape
C-un sarpe și să-l adape
Cine-i va trece prin fotă
C-un cutremur și răstăvă
Cine-i va umbra prin coastă
Cine-i va pieri prin spota
Încercă două păcate
Și prin umbră ite culegi
Rană de vecei întregi...

Trei cuțite trec prin el
Spălate-n orbul mișel

Pan Izverna

SPORT Răducanu „n-a știut”

Liliacul a putreziț pe ram. Luminile castanelor au rugînit în urmă în imersiune. Pe toți ploaie. Numai pe fotbalistii noștri nu. Pe el nimic nu-i mai poate atinge, nu-i mai poate clătina sau împinge. Așa au fost și sînt înviați și reprezentativi și la cluburi. Joacă sau nu joacă, ei și antrenorii lor își fac autocritică și învață din greșeli. Din ațtea greșeli mă mir că n-au ajuns doctori în fotbal. Apărarea a fost descoperită de două ori la Brno? S-a întimplat același lucru de mai multe ori în ultimii ani? S-a întimplat. Au recunoscut apărătorii și antrenorii? Sigur că da, și atunci? Atunci ce mai vrea tovarășul Ulise sau tovarășul Discobol? De ce nu-i mobilizează ei mai bine pe jucătorii noștri? Ce au ei cu marelui coordonator care și l-a pus acum pe față pe Valentin Stănescu? Ei bine, așa este! Recunoșcă că au greșit și că, deci, trebuie să fie suspendat în locul lui Răducanu (numele are hazul lui tradițional) care nu știe, săracul, nici astăzi cum se execută corect un 11 m. Nu știe pentru că, vezi doamne, arbitrii noștri nu știu. Dar antrenorii lui care l-au pregătit, nu? special pentru eventualitatea loviturii de pedepsă ce știu? Pentru că ei sînt plățiți ca să știe, asta, nu arbitrii sau cronica-rii ziarului Sportul care le ține hangul, transfor-

mînd înfrîngerile în victorii morale, progrese, omogenitate etc.

Am ajuns unde am ajuns pînănd antrenorii care în afară de „toți în față” și „hai, băieți”, nu mai știu nimic, nici mîșcar cum se îmbracă un trening. Repetîndu-și în repetiții și învețe totul de la capăt. Să învețe înțel lîterale și pe urmă să alcătuiască propoziții, nu invers. În nici un caz să-i premieze pe repetenți nu se poate. Și totuși... Hora campionatului se aprinde de sîrșit. Olimpia pare că va seșna dacă îl va „finanța” mai mult decît ASA și CS Tîrgoviște pe leșeni, care și ei trebuie să-și scotă pînălea din alți trecut cînd au mers cu palma întinsă de la toți. Gloria Buzău se aude că va fi primită în Clubul Milionarilor ca membru stagiar. Oțtenii ne-au arătat cît de mult în unii la alții, împărțîndu-și punctele frătește. Steaua plătește ca de obicei la staurul țigului și nu m-ar mira să niardă și Cupa, dînd Rapidului sau lui „Pol” Timișoara „para mălăiată”. Dinamoa va juca anul acesta în „Cupa Iltoralului”, pentru că în celelalte nu are acces Naționala va mai face un joc bun în deplasare și va pierde pentru că lordează va deaga o dată invers. N-n să știe, bălătu. Sărăcii de ei!

Ulise

O monografie în limba rusă

DIALOG CU
F. VIDRAȘCU (U.R.S.S.)

— Ce v-a determinat să-l alegeți pe Arghezi ca temă de monografie?

— În primul rînd nu este o monografie. Colecția Viața oamenilor Iluștri, la editura Tîrăra gardă din Moscova este fondată de Maxim Gorki în 1933 și are ca scop punerea în evidență a culturii universale a „oamenilor iluștri” creatori din lume. În felul acesta colecția dătează înțelegerea de portrete generale a personalității cercetate. Uneori aceste cărți au un caracter de biografie romanzată sau chiar de roman. Așa a fost concepută și cartea mea despre Tudor Arghezi.

— Cînd ați început cartea, ei a durat documentarea?

— Începutul înecupurilor a fost în anul 1981 cînd m-a căzut în mîna ediția pe foite de bibliie a lui Arghezi. Am citit testamentul și m-am cutremurat ca să nu spun că m-am înfricosat. Mă aflam în fata unui geniu de care nu știam aproape nimic. În afară de „faimoasele” articole despre Putrefacția poeziei și poezia putrefactă. După asta trebuie să vă spun că am citit tot ce a scris Arghezi cîntreînd multe orase și multe țări în căutare de noi materiale. Și m-am pomenit într-un labirint din care credeam că n-o să mai ies niciodată. Și poate că m-a ajutat tot Arghezi pentru că se apropia sînta de ani de la nașterea lui.

— În ce orase l-ați căutat urma?

— În primul rînd la București de multe ori și mult timp. După asta au enumerat orasele și instituțiile care m-au ajutat: Universitatea din Londra, Universitatea din Lausanne și Geneva, Biblioteca Vaticanului, Biblioteca Națională Unite, Sorbonna, marile biblioteci din Moscova, Leningrad, Kiev, și peste tot am găsit documente, cunoștințe și necunoscute, mai ales din acestea din urmă. Mi s-a format imaginea unui om care venea de la Testament și de care continua să-mi fie frică. Aveam impresia că sînt un alpinist începător, care încearcă să cucerească Everestul.

— În aceste locuri pomenite, Arghezi era un obiect de studiu?

— Da. Să vă povestesc un episod interesant. Am dat la Geneva de două străzi paralele, una Plantarocet, alta Pavillon și am constatat cu mare surprindere că Arghezi și Lenin sînt la Geneva în aceeași vreme erau vecini. Și acum pe o stradă, prima, e o placă memorială pentru Lenin, a doua pentru Arghezi. Dar vecinătatea lor nu era numai de stradă. Am găsit și am aflat documente din care reiese că Arghezi și-a găsit un sprijin spiritual în Lenin. Asta o spune și Arghezi într-o tabelată, Lenin preluțind, publicată la 80 de ani de la nașterea lui Lenin.

in CONSTINTA LUMII

FLEURS DE MOISSURE

à Monsieur Al. Rosetti

Ecris de l'angle sur enduit frais,
Au mur d'une niche vide j'ai gravé,
Dans le noir et la solitude reclus,
Mes forces non soutenues
Ni du taureau, ni du lion, ni du vautour
Qui travaillèrent tout autour
De Lucas, de Marc et de Jean,
Distiques rimés dans le temps,
Strophes de la tombe,
Qui de soit d'eau succombent
Et de fait de cendre,
Tels les vers que j'engendre.
Quand l'angle d'ange s'usa
Repousser on la laissa
Et croître elle ne voulut —
Ou je ne la reconnue.

Il faisait sombre. Le son de la pluie au loin,
frappait vit.
Et j'avais mal à la main comme une griffe
Impuissante à se replier.
Et des angles de la main gauche, à écrire,
je me vis obliger.

ION ION

Dans la cave aux morts, lon fait un beau
mort,
Souriant tendrement, tout nu sur la pierre.
Trois nuits des rats lui ont rongé le corps
Et devant sa bouche agglutinée ses gaires.

Quand le craque — mort sur son dos le hissa,
Lourd se fit lon, comme la terre.
Si on veut debout y s'endira
Son bras seul brisé ne l'altère.

Dans ses prunelles ouvertes une lumière,
Du village où il est né
Du champ où les chevaux brautaient
S'y installe et s'y fige ébrangère.

Loin du bercail, per les grands arrache,
Lain des complaintes de sa vie,
Sur son corps tâche et pelu,
Même les serpents en las sont loutus.

LES MORTS...

Les morts sorient...
Sous la voute à clocher, de la porte.
Y en a dix au contrôle
Qui s'en vont epaule contre epaule,
Deux par deux, mir en bière,
Sans mère, sans pope, sans prière ;
Ils s'en vont de compagnie
Sous le gel et la lune infinie.

Du registre en v'ia dix d'effacés,
Et dans l'univers rejétés,
Leurs bras ragaissant étendardes
Sur la vante tout nu.

Famélique, ils ignorent la faim
Et, rigides, ont oublié la traidura.
Plates violettes, signes infamants
Trouveront un baume au ciel pur.

Le portier les arrête en route
De son bâton les compte sous la voute.
Mort, semble le cheval bronci
Mort, l'homme à la bride, aussi.

Bon voyage l vers la fosse commune.
Le portier vous suit plus appertine
Que les messieurs qui vous ont condamné,
Que les prêtres qui s'ont point coupés.

Et prenez garde
De ne pas vous embrouiller.
Car demain soir, peut-être ce soir même,
Quand les cierges allumeront l'étoile suprême
Vous repasserez une fois encore
Au rapport.

Traducere in franceză
de Lucia Dem. Bălăcescu

TU PLEURES ?

Tu pleures, mon enfant ? Mais qui a
Ton âme ? Elle te fait mal ? Pourquoi ?

Brillante comme une goutte de rosée,
On pourrait croire que c'est une pauvre,
Mais c'est bien une larme, tu es trébée,
Et c'est, hélas ! l'annonce des larmes futures.

À ta candeur, la larme, je l'ai cachée,
Car les larmes arrivent sans s'excuser
Et sans qu'on puisse leur donner réplique.
De ta première larme comme j'en ai peur,
Et la voilà venue — en est-ce donc l'heure ?
Mais comment a-t-elle pu sur tes joues pâles
Revenir ?
Je sens que c'est de gloire qu'on a dû la
pâtrir.

Vient-elle du sable de la grève ou du
lointain ?
Pourvu que je n'a cherche pas trop loin,

Quand a coulé la première larme des vignes,
Ça a été, mon ange chéri, un signe
Que le cep qui s'enroule avait été blessé
Sans que je l'eusse même soupçonné.

Je plains l'heure des larmes qui est venue,
L'heure des chagrins, heure tant redoutée,
Mais sans savoir que Je petit sein nu
Pousse petit à petit sous sa chemise brodée.

La joue que je viens d'embrasser
Reçoit la larme plus soumise.
Et la paupière, sous la brise
Plus triste, saura maintenant pleurer.
Comment donc se sont en allés
Les contes de fées
Sans que je m'en fusse même douté ?

PSAUME

Dans le silence ou dans la foule mugissante,
Je te guette partout le long du temps comme
du gibier
Pour voir si tu es l'aigle qu'abstinentement je
cherche,
Si je dois te tuer ou bien m'agenouiller.

Pour croire en toi ou pour t'abattre du ciel
bleu,
J'espère en vain avec douleur tous les nuages
en feu.

Tu es, de tous mes rêves, le plus beau.
Je n'ose pas sur toi faire éclater mon arme
Comme une image dans le lac qu'une aile
effleure,
Tu sembles prendre corps et disparaître
soudain ;

Je t'ai surpris dans les étoiles parmi le thym,
Comme un taureau sauvage m'étant penché
pour boire.

Seuls à présent dans ton histoire sans fin,
Je voudrais une fois me mesurer à toi, et
puis,
Sans aucun désir de vaincre en ce combat,
Toucher seulement ton âme et puis hurler :
„C'est lui !“

MESSAGE PERDU

A travers les siècles deux anges furent
envoyés
Du très haut bleu, pour annoncer la Vierge
Sacree.

Volant côte à côte dans la nuit des veilles,
Égarèrent la voie pourvue à travers les
étoiles.

Et ravis, dans la brume, par les bourgeons
de fleur,
S'attardèrent à voir, de l'aube d'argent, les
pleurs.

Quand Dieu les envoya, nous tous l'ignorâmes,
L'un d'eux était un homme et l'autre était
une femme.

Et la coutume fut enfreinte la première fois
En envoyant des anges sur terre, deux à la
fois.

Et, petit à petit, charmés du val fait ensemble,
Ils s'enfermaient en cercles gracieux. La lune
tremble.

Et bercés dans l'éther, rapprochés par le val,
Oublièrent leur message et leur envoi au sol.

Ils s'étreignirent comme l'est la roche et le
ravin,
Et leur baiser fut, dans le ciel, divin,
Le souffle muet, la parole étouffée.

Leurs ailes de ciel sont tombées.

AMOUR TARDIF

Qui, je l'aimerais comme tu fesses,
Le cœur m'y pousse, l'esprit s'y oppose.
Tu voudrais que je brûle, flambant dans la
fournaise
Au contact du regard ardent comme la braise.
D'où es-tu descendue pour m'assaillir
De tant d'étouffes, d'embrasants alizés ?
J'ai l'âge de ton père et c'est à peine
Si j'ai compris moi-même
Que je t'aime.

La flamme de l'amour souvent volage
Peut égaler différents âges
Que ne rassemblerait aucun presage.
Femme brûlant sous la fine peau nerveuse,
Tu es jeune, belle et orgueilleuse,
Tu veux que je sois bien et tu n'as cure
De tous les miens, de tous les bens
Immenses pour ton bien.

Tu as voulu le dégager de tes dentelles,
T'offrir à moi, ainsi qu'à mes libelles.
L'ivresse t'avait enivré
Et tu avais envie
D'être à moi, en oubliant
Que tu violais une loi, que tu sortais des
rangs.

Je t'ai fait souffrir, je l'ai su
Dans ce que tu avais de plus poussif, de plus
veçu.

Et j'ai dû faire la sourde oreille
Pour que tu restes ce que tu es, et moi pareil.
Je t'ai blessée à bon escient, pardonne-moi,
C'est bien maudis, et jette l'affaire !
A travers le linceul qui cache
Avec tes yeux cernés, la cuisse lâche.

Traducere in franceză
de Andreea Dobrescu-Warodin

Ilustrații de Lucia Dem Bălăcescu la volumul
„Cartea cu jucării” de Tudor Arghezi

TUDOR ARGHEZI
O SUTA DE ANI
DE LA NASTERE

SI

Me doale, si, pero no ahí, doctor,
Mas abayo, mas honda, mas distante,
Mi dolor está mas alia de mí.
Y ni yo se coma llega hasta aquí.
Luchan diables y ángeles en mí.

Y lema que se diezmen en la lucha
los ángeles.

NO VEÓ YA...

No veó ya y aun quisiera escuchar,
Esta senda dónde va a terminar ?

Quién trazó entre la avena este sendero
Para un solo viajero ?
No lo interumpen ni las aguas ni el viento.
Es un paso de santo a labo lo que siento ?

Se va, sólo se va y vuelta no le ves,
Esta senda hecha nomás para mis pies.

No vea encrucijada de cuando por ella
anda,
Ni quiera ir y ella me va llevando.

Y ya descansaría... Segundo con segundo
Tras mis pasos la senda se hunde en la
profundidad.

SALMO

Te mudo en el silencio y el rumor
Y te acosa en el tiempo cual venado,
Eres, veamos, mi buscado halcón ?
Matarlo a implorar arradillado ?

Para creencia o para negación
Te busca decidida y sin provecho.
Eres mi sueño, el mas bello y mejor
Y no osa derribarte de los cielos.

Cual reflejo del agua en el camino,
Aprecies, después desapareces ;
Entre estrellas y peces te he entrevisto
Como al toro salvaje cuando bebe.

Ahora solos en tu inmensa historia
Quedo contigo : quien soy quiero ver,
Sin pretender ganar una victoria.
Quiero palparle, oullando, y decir : „Es !“

Recien te habías ido
Recien te habías ido. Que parlas te he
rogado.
Te seguia a lo largo del sendero andado,
Hasta que entre las treboles, al fondo, te
perdiste.
Y ni una sola vez la cabeza volviste !

Un signo ya te diera después que tu partías.
Mas que es una señal de sombra en lejanía ?
Quería que te fueras, retenerlo quería.
La primera escuchaste de estas dos ansias
mías.
Mi mudo pensamiento no te dejó a mi lado.
Por que, por qué te fuiste ? Por que te
habrías quedado ?

MELANCOLÍA

Decidi la hora de verla
Cuando el lago en la honda bulle
Y en su delgada cortina
Su aguja el astra escabulle.

Quando tiempo no ha venido
Miré lejos, soñador,
Los horas entreteneron
Su hilo en el hilo mayor.

Y ahora que la veo venir
Por solitaria sendera,
De lejos, me invade un ansia
Y un ensueño ya la quiero.

INSCRIPCIÓN

Quando ante mí se apareció
Me dijo el día :
„Camiga ven”
Y no me fui.
Quando en la orilla me alcanzó
Me dijo el viento :
„Camiga ven”,
Y no me fui.

Quando voló a mí alrededor
Me habló el halcón.
„Camiga ven”,
Y ni con él me fui.
Así pasaron junta a mí
Hacia el acaso,
Aguas y vientos, astros, halcones,
Y así pasaron y se fueron
Juntos.

Traducere in spaniolă
de Omar Lara

TESTAMENT

I'll not leave thee as wealth, after my death
Other than, on a book, a name.
Into the night rebellious which comes
From my forefathers unto thee
Through gorges and deep pits
On their bellies scaled by my sizes
And which await thee, young, to climb,
My book is now a step, my son.

Take it with faith as head-rest,
It's your first recorded scripture,
That of the serfs clad in sheep-skins,
Full of the bones grafted on me.

Thus for the first time now to change
Pick into quill and furrow into ink-horn,
The elders culled among the oxen
The sweat of centuries of labour.
From their tongue of cattle-cries
I have engendered rhyming words
And cradles for the master-heirs.
And kneaded over thousands of weeks
I turned them into dreams and icons.
I charmed rags to buds and wreaths.
I changed the gathered venom into honey
leaving intact its sweetness and its strength.
I took the curse and spinning gently
I made it now caressing and now swearing.
I scraped the hearth for ashes of the dead
And moulded them into a God of granite,
A border-stone of massive height
Dividing life in two great worlds,
A sentry at the summit of thy duty.
All our stifled, bitter grief and pain
I loaded on a single violin
On hearing which, the master jumped
And reced like a ram that's slain.
From sores, from mildew and from mud
I conjured up new beauties and new values.
The lashing whip is turning back in words
And slowly grants a pardon as chastiser
To living children of the crime of all.
It is the justice of the obscure twig
Which from the wood is coming into light.
And bursting at the tip a wart-like bunch,
The fruit of centuries of pain and grief.

And on the sofa lazily reclining
The Princess suffers in my book.
The word of fire and the word that's wrought
Are poised and married in the book
Like red-hot iron gripped by pincers.
The serf has written and the Master reads it
Not knowing that its deepness holds
The fury of all my forebears.

LULLABY FOR MITZURA

Lord, make her a sunny cottage,
In a corner of old county,
One as high as flower be
And as narrow as an ear.

And in the veranda an eye of water
With a boat, big as a matchbox
So that its minuteness take
Infinity and all Thy Kingdom.

Give a tender butterfly
And a frog of emerald.
In the forest of wormwood
Keep her cottage ever warm.

Give her also, Lord, some points
And some fine paper from China
So that dabbling thereupon
Of Thy glory she may scrawl.

And when everything is ready
Daddy too, may live with her.

EXORCISM

Padlock, who has shut thee
Upon the door of my great dream ?
Where is our key, where is the keeper
To break the ball open
So that into the depth of our night we see
Stirring the treasures of the blue ?
A heavy slap, from time to time
Approaches, but has passed us by.
All steps die out and they perish
For thy unhearing ear of iron.
And from a vein twisted over thee
I think there hangs wistaria in flower
And from the vaults, convulsus
And stars in buds and clusters.
Who is to put in our door a key
One single spark ?
The light is setting up its eye
And in the room attempts to see.
The padlock feels and winces
With my deep night, as from a kiss.
Star, const thou not go into its ring
And open up the padlock of the silence ?

ARCHEOLOGY

My soul can still remember
Now and for evermore what has gone past,
A past which is unknown to me
But the sacred bones of which

Have settled in myself, I, unaware,
As neither knows the earth its own,
In which are sleeping statues next to statues
And coffin next to coffin is locked up.

An endless murmuring of epitaphs
Here, these more alien, and those more
sounding.
In the air the time has parted with the hours,
Like some carnations with their scent.

The silence lost its voices
Which once made it resound.
I only hear the dust of the ancestral voices,
How there it crumbles and has crumbled.

And sometimes, everything awakens,
As in a storm great as the mighty force
The centuries show bare their foundations.
I stay on guard on their bottom step.

Traducere in engleză
de Michael Titus și M. Goodchild

Luceafărul

Revistă editată de
UNIUNEA SCRITORILOR
din REPUBLICA SOCIALISTĂ
ROMÂNIA

Redactor șef :
Nicolae Dan Fruntelețu,
Mihai Ungheanu (redactor șef
adjunct), Teodor Balș (secretar
responsabil de redacție)

REDACȚIA : București, Piața Școlii Nr. 1, tel. 17 32 09
ADMINISTRAȚIA : Calea Victoriei Nr. 115, tel. 50 74 96
ABONAMENTELE :
3 luni — 13 lei ; 6 luni — 26 lei ; 1 an — 52 lei
Tiparul executat la :
COMBINATUL POLIGRAFIC „CASA ȘCOLII”
Paginător Dobre Marian